

ANTONIO TIZZANO
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2004. május 25.¹

Tartalomjegyzék

I —	Jogi háttér	I - 993
II —	A tényállás és az eljárás	I - 994
	A bejelentett összefonódás és a Bizottság előtti eljárás	I - 994
	A megtámadott határozat	I - 996
	A megtámadott ítélet	I - 1002
	A fellebbezés és a Bíróság előtti eljárás	I - 1009
III —	Jogi elemzés	I - 1009
	Általános megállapítások az Elsőfokú Bíróság ítéletei ellen benyújtott fellebbezések elfogadhatóságáról	I - 1010
	A bizonyítás szükséges mértékére és a bírósági felülvizsgálat terjedelmére vonatkozó jogalapról	I - 1011
	a) A Bizottság részéről történt bírálat	I - 1011
	b) Az Elsőfokú Bíróság által elkövetett hibák „konkrét példája”	I - 1017
	c) Következtetések a fellebbezés első jogalapjáról	I - 1023
	Az egyes magatartások jogellenessége figyelembevételének és a tisztán magatartásbeli kötelezettségvállalások tekintetbevételének igényére vonatkozó jogalapról	I - 1024
	Az SBM-gépek végfelhasználás szerinti piacainak megkülönböztetésére vonatkozó jogalap	I - 1028
	A Tetrának a karton területén való erőfölénye megerősödésére vonatkozó jogalapról	I - 1031

1 — Eredeti nyelv: olasz.

A Tetrának az SBM-gépek területén kialakuló erőfölényére vonatkozó jogalapról ...	I - 1038
a) A Bizottság által megfogalmazott kifogások	I - 1039
b) Az Elsőfokú Bíróság következtetésében megállapított hibák következményei	I - 1044
A fellebbezés sikerére vonatkozó összegző megállapítások	I - 1045
A költségekről	I - 1046
IV — Véggkövetkeztetések	I - 1046

1. Jelen ügy tárgya az Európai Bizottság által az Elsőfokú Bíróságnak a T-05/02. sz., Tetra Laval kontra Bizottság ügyben 2002. október 25-én hozott ítélete (EBHT 2002., II-4381. o.) ellen benyújtott fellebbezése, amely ítélet megsemmisítette a „a Bizottság 2002. október 30-i határozatát (C[2001] 3345 végleges), amely a közös piaccal és az EGT-megállapodással összeegyeztethetetlen összefonódást állapított meg. (COMP/M.2416 Tetra Laval kontra Sidel ügy)”.

rendelet, vagy egyszerűen a rendelet)² bevezette a közösségi léptékű összefonódásokra irányuló műveletek feletti ellenőrzést³. E célból a rendelet előírja, hogy az említett összefonódást előzetesen be kell jelenteni a Bizottságnál, amely megállapítja, hogy az összefonódás a rendelet 2. cikkében szereplő feltételek alapján összeegyeztethető-e a közös piaccal.

3. A rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az értékelés elkészítése során „a Bizottságnak figyelembe kell vennie:

I — Jogi háttér

2. Ahogyan az köztudott, annak elősegítése végett, hogy létrejöjjön egy „olyan rendszer, amely megakadályozza a belső piaci verseny torzulását” (EGK 3. cikk f) pont, a módosítást követően EK 3. cikk g) pont, a legutóbbi módosítást követően pedig EK 3. cikk (1) bekezdés g) pont) a 4064/89 tanácsi rendelet (a továbbiakban: az összefonódásról szóló

a) a közös piacon belül a hatékony verseny fenntartásának és fejlesztésének szükség-

2 — Az 1997. június 30-i 1310/97/EK tanácsi rendelettel (HL L 180., 1. o. magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. o.) módosított, a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL L 395., 1. o., helyesbítése: HL 1990. L 257., 13. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 164. o.).

3 — Az „összefonódás” fogalmát a rendelet 3. cikke pontosítja, míg az 1. cikk (2) és (3) bekezdése azt pontosítja, hogy valamely összefonódás mikor „közösségi léptékű”.

gességét, tekintettel többek között valamennyi érintett piac szerkezetére és a Közösségen belül, illetve azon kívüli vállalkozások által támasztott hatékony vagy potenciális versenyre;

annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna, a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani” ([2] bekezdés);

- b) az érintett vállalkozások piaci helyzetét, valamint gazdasági és pénzügyi erejét, a szállítók és felhasználók számára nyitva álló választási lehetőségeket, hozzáféréseit a készletekhez és piacokhoz, a piacra lépés bármilyen jogi vagy más akadályát, az érintett árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos kereslet-kínálat alakulását, a közbenső és végső fogyasztók érdekeit, valamint a műszaki és gazdasági fejlődés fejleményeit, feltéve, hogy ez a fogyasztók számára előnyös, és nem akadályozza a versenyt”.

- másfelől pedig azt, hogy „valamely összefonódást, amely olyan erőfölényt hoz létre vagy erősít meg, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell nyilvánítani” ([3] bekezdés).

II — A tényállás és az eljárás

A bejelentett összefonódás és a Bizottság előtti eljárás

4. A 2. cikk további bekezdései előírják:

5. A megtámadott ítéletben megállapított tények közül az alábbiak bírnak jelentőséggel a jelen ügy szempontjából:

- egyfelől azt, hogy „valamely összefonódást, amely nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan erőfölényt, amelynek következményeként a közös piacon vagy

„9 2001. március 27-én a Tetra Laval csoporthoz tartozó Tetra Laval BV pénzügyi társaság kizárólagos tulajdo-

nában lévő leányvállalata, a Tetra Laval SA francia magánjogi társaság (a továbbiakban a Tetra vagy a felperes) nyilvános felvásárlási ajánlatot tett a francia tőzsdén jegyzett Sidel SA összes forgalomban lévő részvényére. A Tetra Laval ugyanezen a napon az Azeótól (5,56%) és a Sidel igazgatóságától (4,19%) megszerezte a Sidel tőkéjének mintegy 9,75%-át.

[...]

- 11 Az ajánlattétel következtében a Tetra megszerezte a Sidel forgalomban lévő részvényeinek mintegy 81,3%-át. Az ajánlat lezárulása után a felperes megszerzett még bizonyos számú részvényt, és így jelenleg a részvények mintegy 95,20%-át, illetve a Sidel szavazatai jogainak 95,93%-át birtokolja.
- 12 A Tetrához tartozik a Tetra Pak vállalkozás, amely elsősorban a folyékony élelmiszerek kartoncsomagolásának ágazatában tevékenykedik, amely ágazatban a Tetra Pak világszinten a legfontosabb vállalkozás. A Tetra kisebb mértékben a műanyag csomagolóanyagok ágazatában is folytat tevékenységet, elsősorban »feldolgozó« minőségben (a tevékenység lényege üres csomagolások előállítása és szállítása a gyártóknak, akik ezeket megtöltik),

különösen a nagysűrűségű polietilénből készült csomagolóanyagok (a továbbiakban: HDPE) területén.

- 13 A Sidel csomagológépeket és -rendszereket tervez és gyárt, elsősorban polietilén-tereftalát (a továbbiakban PET) palackok gyártásához alkalmazott, úgynevezett »Stretch Blow Moulding« (»fröccsöntéses nyújtvaívó«, a továbbiakban SBM-berendezések) berendezéseket. A vállalkozás a világban vezető pozíciót foglal el az SBM-berendezések gyártása és szállítása tekintetében, és jelen van a PET-et a gázokra és fényre érzékeny termékek csomagolására alkalmazható védőkezelés technikájának területén is, valamint a PET-ből és kisebb mértékben HDPE-ből készült palackokat töltő berendezések ágazatában.
- 14 2001. május 18-án a Bizottság bejelentést kapott a gazdasági műveletekről, amelyek következtében a Tetra megszerezte részesedését a Sidelben.
- 15 A felek egyetértének abban, hogy a tranzakciók (a továbbiakban: az összefonódás vagy a bejelentett összefonódás) a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b)

pontja szerinti összefonódást jelentenek, [...] amely a rendelet 1. cikke (2) bekezdésének értelmében közösségi léptékű.

- 16 Mivel a Bizottság úgy vélte, hogy az összefonódás komoly kétségeket támaszt a közös piaccal és az Európai Gazdasági Térségről szóló szerződéssel (EGT) való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, a rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében 2001. július 5-én az eljárás megindítása mellett döntött.

- 24 2001. október 30-i határozatában (C[2001] 3345 végleges [COMP/M.2416 — Tetra Laval kontra Sidel ügy]; a továbbiakban: a megtámadott határozat) a Bizottság a rendelet 8. cikkének (3) bekezdése értelmében megállapította, hogy a bejelentett összefonódás összeegyeztethetetlen a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével.

[...]

[...]

- 19 2001. szeptember 25-én a fellebbező fél a rendelet 8. cikkének (2) bekezdése értelmében intézkedéseket javasolt az elsőként benyújtott kifogásokban található versenytorzulás helyreállítására.

- 26 A megtámadott határozatban szereplő következtetések és a Tetrának az intézkedésekről való, 2001. november 19-i értesítésével indult külön közigazgatási eljárás után 2002. január 30-án a Bizottság elfogadott egy határozatot, amely a rendelet 8. cikkének (4) bekezdése alapján a hatékony verseny feltételeinek helyreállítására alkalmas intézkedéseket sorolja fel. (COMP/M.2416 — Tetra Laval kontra Sidel ügy)”.
A megtámadott határozat

[...]

- 21 2001. október 9-én a fellebbező fél újabb, pontosan meghatározott intézkedéseket (a továbbiakban: az intézkedések) javasolt a 2001. szeptember 25-én javasoltak helyett.

6. Lényeges pontjaira szorítkozván és jelen ügy szempontjából különösen fontos pontjait

részletezve a megtámadott határozatot az alábbiak szerint lehet röviden összefoglalni.

ben egyszerűen „kávé- és teaalapú italok” elnevezéssel történik utalás)⁶.

7. A folyékony élelmiszerek csomagolóiparának általános leírása után a Bizottság az érintett termékpiacon elemzi, elsőként a különféle csomagolóanyagok, vagyis a különféle csomagolási rendszerek egymással való helyettesítőségének vonatkozásában.

8. Ezen elemzés céljából a Bizottság „végső felhasználás szerinti szegmentációt” alkalmazott, tehát a különféle csomagolóanyagokat és -rendszereket vizsgálta a csomagolandó folyadékok vonatkozásában⁴. E tekintetben megállapítván, hogy a Tetra és a Sidel elsősorban a PET-es és a kartonos csomagolás területén tevékenykednek, a Bizottság elemzését különösen azon italok tekintetében folytatta, amelyek e két anyagba csomagolhatóak (az úgynevezett „közönséges” termékek vagy „érzékeny” termékek), tehát a „folyékony tejipari termékek” (amelyekre a megtámadott határozat „FT” néven is hivatkozik⁵); a „juice-ok” és a „nektárok” (amelyekre a megtámadott határozatban és a megtámadott ítéletben egyszerűen „gyümölcslevek” elnevezéssel történik utalás; a „szénsavmentes gyümölcsízestésű italok” (amelyekre a megtámadott határozatban és a „gyümölcsízestésű italok” elnevezéssel, az ítéletben pedig emellett „GYI” elnevezéssel is történik utalás); és a „fogasztásra kész kávé- és teaalapú italok” (amelyekre a megtámadott határozatban és a megtámadott ítélet-

9. A két anyag közötti összefüggést vizsgálva a Bizottság először hangsúlyozta, hogy jöllehet ezeket az anyagokat „hagyományosan különféle italokhoz alkalmazták”⁷, a „PET minden, hagyományosan kartonba csomagolt ital csomagolásához alkalmas [volt]”⁸. Átfogó elemzést követően, és különösen a „legújabb és a jövőbeni technológiai fejlődés és a költségre, valamint a marketingre vonatkozó megállapítások ismeretében” a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy „a PET alkalmazása a közönséges termékek területén jelentős mértékben [növekedni fog] a [következő] 5 évben”⁹.

10. A Bizottság tehát leszögezte, „hogy bár a [PET-es és kartonos csomagolórendszerek] közötti helyettesíthetőség [jelen pillanatban] nem [rendelkezik] a piac meghatározásához szükséges hatékonysággal és gyorsasággal (más szóval csak nehezen helyettesíthetők

6 — Lásd különösen a határozat 12. és 45. pontját.

7 — 55. pont, amelyben pontosításra kerül, hogy a „PET-et és a kartont elsősorban a csomagolások eltérő fizikai jellemzői miatt hagyományosan különböző italok csomagolására használják. A karton nem átlátszó, ennélfogva alkalmas a fényre és oxigénre érzékeny anyagok csomagolásához, de a szénsavnak nem áll ellen. A PET műanyag átlátszó, és ellenáll a szénsavnak, de hagyományosan kevésbé tartják megfelelőnek a fényre és oxigénre érzékeny anyagokhoz. Következésképpen a kartont elsősorban folyékony tejtermékekhez (különösen tej) és gyümölcslevekhez használják, míg a PET-et víz (szénsavmentes és szénsavas), valamint szénsavas italok kiszorításához alkalmazzák”.

8 — 57. pont.

9 — 103. pont.

4 — Lásd különösen a határozat 40. és 44. pontját.

5 — Ez a megjegyzés csak az indítvány olasz változatára vonatkozik.

egymással), ez a helyzet a jövőben meg [fog] változni”. A Bizottság azt is megállapította, hogy „a folyékony élelmiszerek csomagolásának ugyanazon területén való jelenlétet, a közönséges termékek szegmenseit, az ügyfelek bázisát és az aszeptikus technológia egyre elterjedtebb alkalmazását tekintve a két csomagolórendszer két szomszédos piachoz tartoz[ott]”¹⁰.

11. Ezután a Bizottság „szükségesnek [tartotta] annak elemzését, hogy [vannak-e] a terméknek olyan lényeges piacai, amelyek az egyes rendszerek speciális berendezései szerint különülnek el”¹¹.

12. Az elemzés eredményeként a PET-es csomagolórendszerek vonatkozásában¹² a Bizottság megállapította: i) „a nagyteljesítmé-

nyű automatikus fűvógépek [SBM-gépek] az alacsony teljesítményű [SBM]-gépekhez viszonyítva elkülönült piacot jelent[ettek], és „tekintetbe véve az »érzékeny« termékek sajátosságait és az árdiszkrimináció lehetőségét”, léteztek lényeges, és az ügyfelek egyes külön csoportjai által a végfelhasználás alapján elkülönült piacok, különösen az »érzékeny« italok négy szegmensében”¹³; ii) „a PET vonatkozásában alkalmazott különböző védőkezelés-technológiák ugyanannak a termékpiacnak a részét alkot[ták]”¹⁴; iii) „két piac létezett, a PET-palackok aszeptikus és nem aszeptikus töltését végző berendezések szerint elkülönülve”¹⁵; iv) és „a [PET] előformái külön termékpiacot [alkottak]”¹⁶.

13. A kartonos csomagolórendszereket illetően azonban a Bizottság „megállapította, hogy négy elkülönült termékpiac léte[ett]: az aszeptikus kartonos csomagológépek, az aszeptikus kartonok, a nem aszeptikus kar-

10 — 163. pont.

11 — 164. pont.

12 — E rendszerek tekintetében érdemes emlékeztetni arra, hogy „a folyékony élelmiszerek [PET palackba történő] csomagolásához különféle berendezések kombinációjára van szükség, és — amennyiben szükséges — védőkezelést is kell alkalmazni [hogy a PET kompatibilis legyen a gázzal és fényre érzékeny termékekkel]. A csomagolási folyamat három szakaszból áll: a) a műanyag előformák elkészítése, előregyártott műanyagcsövek a PET-palackok gyártásához; b) az üres PET-palackok előállítás, az előformákat speciális automatikus fűvógépekben [SBM-gépek] felhasználva és c) a kész PET palackok folyadékkal való megtöltése, külön palackozógép segítségével” (a határozat 20. pontja). A PET-es csomagolórendszerekben a „folyadékokat két fő eljárás szerint csomagolják: vagy a vállalkozáson belül, vagy úgynevezett »tűvegfeldolgozók« [vagy feldolgozók] által. A vállalkozáson belül végzett csomagoláshoz csomagolóberendezések beszerzésére és az italokat gyártó vállalkozás épületeiben csomagológép-sorok felállítására van szükség. Ezzel szemben a feldolgozók üres palackokat állítanak elő, amelyeket a szakosodott vállalkozások töltenek meg, vagy ezeket italgyártó vállalkozásoknak értékesítik, hogy saját üzemükön belül töltsék meg (a határozat 15. pontja).

13 — 188. pont.

14 — 199. pont. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy „az oxigénre érzékeny termékek esetében (például gyümölcslevek és sör) meg kell erősíteni a PET-palack gázvédelmi tulajdonságait. [...] A PET-e tulajdonságainak javítása érdekében a standard PET-palackon védőkezelést végeznek. [...] A fényérzékeny termékek esetében, mint az UHT tej, fényvédő kezelést is kell alkalmazni” (a határozat 22–24. pontjai).

15 — 204. pont. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy „a nem aszeptikus töltőgépeket általában szénsavas italokhoz, ásványvízhez, étkezési olajokhoz és friss tejhez használják. Az aszeptikus PET-töltőgépeket viszont juice-okhoz, ízesített és gyümölcsitalokhoz, fogyasztásra kész kávé- és tealapú italokhoz és folyékony tejtermékekhez használják” (a határozat 21. pontja).

16 — 206. pont.

tonos csomagológépek és a nem aszeptikus kartonok”¹⁷.

végtermék szerinti szegmensében, és erős pozícióval rendelkezett az egyéb PET-es csomagolóberendezések, különösen az aszeptikus töltőberendezések, másodlagos berendezések és az ezekhez társuló szolgáltatások területén”²⁰.

14. A lényeges termékpiacon vonatkozó megállapítások után a Bizottság megvizsgálta a piacok földrajzi terjedelmét, megállapítván, hogy ezek számára „az érdemleges földrajzi piac az EGT [volt]”¹⁸.

16. Ebben a helyzetben a Bizottság azt értékelte, hogy a bejelentett összefonódás nem okozta-e az összefonódásról szóló rendelet 2. cikke szerinti valamely erőfölény létrejöttét vagy megerősödését.

15. A bejelentett összefonódás versenyszerkezetre gyakorolt hatásának vizsgálatára térve a Bizottság először is megállapította, hogy az összefonódást megelőzően a Tetra már „erőfölényben [volt] a csomagológépek és az aszeptikus kartonok piacán, és vezető helyzetben a csomagológépek és nem aszeptikus kartonok piacán”; ezenkívül a Tetra „erőfölényben volt a kartoncsomagolás piacának egészét tekintve is”¹⁹. A bejelentett összefonódás előtt a Sidel viszont „vezető helyzetben volt a nagy- és kisteljesítményű automatikus fűvógépek piacának minden

17. E tekintetben a Bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy a „tervezett összefonódás közvetlen horizontális hatással [járt volna], miután mindkét fél három elkülönült termékpiacon tevékenyked[ett]: automatikus fűvógépek (kisteljesítményű), védőkezeléstechnológia és PET-palackok aszeptikus töltése”. A Bizottság szerint a Sidel „erőfölénye” ennek következtében „az egyesülés nyomán még jobban megerősödött”²¹ volna.

17 — 209. pont. E rendszerek vonatkozásában emlékeztetnék arra, hogy „a PET-től eltérően, annak elkülönült gyártási szakaszaival (előformák, üres palackok, töltés) a folyékony élelmiszerek csomagolását végző kartonágazatban szükség van a kiszerelés, a töltés és a zárás integrálására [...] Mindezeket a műveleteket egy kartoncsomagoló-gép végzi az italt előállító vállalkozás üzemében. [...] Külön gépek léteznek az aszeptikus és a nem aszeptikus kezelés számára, és ez a megkülönböztetés a teljes csomagolási eljárás során megmarad” (a határozat 28. pontja).

18 — 212. pont.

19 — 231. pont.

20 — 259. pont.

21 — 263. pont.

18. Különösen a „horizontális hatások” vonatkozásában állapította meg a Bizottság: i) „hogy a kisteljesítményű gépek piaca az

összefonódás következtében koncentráltabb [lett volna]” és hogy a „Tetra/Sidel az automatikus fűvógépek teljes választéka tekintetében, a legegyszerűbb kisteljesítményű gépektől kezdve a nagyobb teljesítményű és fejlett technológiájú gépekig, uralkodó vállalkozássá [lett volna]”²²; ii) „hogy a felek technológiáinak [...] kombinációja jelentősen [javította volna] az egyesülésből létrejövő vállalkozás pozícióját a védőkezelés technológiájának piacán”, még akkor is, ha „nem olyan mértékben, hogy erőfölény jöjjön létre”²³; és iii) „hogy az egyesülésből létrejött egység erős pozícióba [jutott volna] az aszeptikus PET-palackokat töltő gépek területén”²⁴.

19. A Bizottság a továbbiakban az összefonódás „vertikális hatásait” vizsgálta, megállapítván, hogy az összefonódás a „Tetra/Sidel vertikális integrációját [valósította volna meg] a három csomagolási rendszerben: karton, HDPE és PET”. Ez „hálózati konfliktushoz [vezethetett volna] a független feldolgozókkal, estleges versenyellenes hatásokkal. A Bizottság ugyanakkor nem állapította meg, hogy „e vertikális kérdések önmagukban [nem jelentették volna] uralkodó pozíció létrejöttét a PET-berendezések vagy előformák tekintetében”²⁵.

20. A koncentráció „horizontális” és „vertikális” hatásaira vonatkozó megállapítások után a Bizottság a lehetséges versenyellenes (az úgynevezett konglomeráció-) hatásokat értékelte, amelyek abból a tényből származhatnak, hogy a koncentráció következtében létrejövő gazdasági egység erőfölénybe került volna a szomszédos piacokon, tehát a karton, a kartonos csomagolóberendezések és a PET-es csomagolóberendezések piacán. Ezt az értékelést a Bizottság véleménye szerint különösen a különböző piacok közötti szoros kapcsolat tette szükségessé, amely abból a tényből következik, hogy „a PET, túl azon, hogy kiegészítő jellegű termék, az »érzékeny« termékek piacainak vonatkozásában már a kartoncsomagolás fontos alternatívájává kezd[ett] válni, és egyre nagyobb jelentőségre [tett szert]”²⁶.

21. Mindezt szem előtt tartva a Bizottság elsősorban azt vizsgálta, hogy a koncentrációból létrejövő egység a PET-es csomagolóberendezések piacán az erőfölény megszerzéséhez támaszkodhatott-e volna arra, hogy a karton területén erőfölényben van (erőfölény más piacra való kiterjesztése vagy úgynevezett „leveraging”). E tekintetben széles körű elemzést követően a Bizottság arra a következtetésre jutott, „hogy a Tetra, a kartoncsomagolás területén erőfölényben lévő vállalkozás és a Sidel, a PET-es csomagolóberendezések területén erőfölényben lévő vállalkozás egyesülésével a bejelentett összefonódás olyan piaci szerkezetet [teremtett volna], amelynek révén az egyesülésből létrejövő egység olyan ösztönzőkhöz és eszközökhöz [jutott volna], amelyek alkalmassak lettek volna arra, hogy a PET-es csomagolóberendezések, különösen a (kis- és nagyteljesítményű), az »érzékeny« termékek

22 — 269. és 270. pontok.

23 — 282. pont.

24 — 290. pont.

25 — 324. pont.

26 — 337. pont.

szegmensében alkalmazott automatikus fúvógépek terén elért vezető helyzetét erőfőlénné alakítsák át. Ez minden valószínűséggel [javította volna] az egyesülesből létrejövő egység pozícióját, és az automatikus fúvógépek piacának egészén a versennyel ellentétes hatásokat keltett [volna]"²⁷.

22. A Bizottság ezután a bejelentett összefonódásnak a Tetra kartoncsomagolás területén elért erőfölényére gyakorolt lehetséges hatásokat vizsgálta. E tekintetben megállapítván, hogy „a PET-es és a kartonos csomagolórendszerek szomszédos termékpiacon [...] alkot[tak], amelyek a versenytársak számára egyfajta kölcsönös kötöttséget jelentettek”, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy „a Sidelnek mint a szomszédos piac növekvő versenytársának eltávolításával a Tetra helyzete jelentősen megerősödött [volna] a kartoncsomagolás területén”²⁸.

23. A Bizottság végül azt vizsgálta, hogy a koncentrációból létrejövő egység erőfölénye a PET-es és a kartonos csomagolóberendezések terén erőfölényének utólagos megerősödéséhez vezetett-e volna. E tekintetben a Bizottság „valószínűnek [tartotta], hogy az egyesülésnek köszönhetően e [vállalkozás] helyzete az »érzékeny« termékek végső felhasználói ágazataiban [végül is] kiszorította [volna] a versenytársakat, és akadályo-

kat állított volna a piacra lépés elé, megerősítvén ily módon a PET-es és a kartonos csomagolóberendezések, különösen az »érzékeny« termékekhez alkalmazott automatikus fúvógépek piacán fennálló erőfölényt”²⁹.

24. A bejelentett összefonódás versenyre gyakorolt hatásainak értékelése után a Bizottság a Tetra által vállalt kötelezettségeket értékelte, amelyek lényege: i) „a Tetrának az automatikus fúvógépek területén folytatott kereskedelmi tevékenysége átruházása”; ii) „a Tetrának a PET-előformák területén folytatott kereskedelmi tevékenysége átruházása”; iii) „A Sidel elkülönítése a TetraPaktól” és „már alkalmazott, versenymagatartást érintő helyreállító intézkedések az EK 82. cikk alapján”; és iv) „a Sidel automatikus fúvógépek területén végzett, az »érzékeny« termékekkel foglalkozó ügyfeleknek és a feldolgozóknak történő eladást érintő kereskedelmi tevékenységére vonatkozó felhatalmazás kibocsátása”³⁰.

25. E kötelezettségvállalások gyors vizsgálata után a Bizottság úgy vélte, hogy ezek „nem elégségesek ahhoz, hogy kiküszöböljék a PET-es és a kartonos csomagolóberendezések piacán tapasztalt, a versenyt érintő aggodalmakat”. Tehát amennyiben a „két átruházásnak a legkisebb hatása [lett volna] is az egyesülesből létrejövő egység helyzete”; az engedély, túl azon, hogy „nem elégséges a versenyt érintő aggodalmak kiküszöbölésére, [...] nem látszott megvaló-

27 — 389. pont.

28 — 397. és 399. pontok.

29 — 408. pont.

30 — 410. pont.

sítható megoldásnak, és a piacra ténylegesen olyan komplex mechanizmusokat vezetett [volna] be, amelyek a piac mesterséges szabályozását okozta [volna]”; és „a két, piaci magatartásra vonatkozó kötelezettségvállalás nem [volt] elégséges ahhoz, hogy megoldja az egyesülés által a piaci struktúrában okozott problémákat”³¹.

területén az EGT-ben, jelentős mértékben csökkentve a versenyt a közös piacon és az EGT-ben”³³. Tekintettel arra, hogy a Tetra által javasolt kötelezettségvállalásokat nem ítélte elégségesnek a helyzet megoldásához, a Bizottság az összefonódást „a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetetlennek nyilvánította”³⁴.

26. A Bizottság tehát arra a következtetésre jutott, „hogy a javasolt kötelezettségvállalások megvalósíthatatlan jellegét tekintve, valamint azt, hogy összességükben sem lettek volna elégségesek az egyesülés okozta problémák megoldására”, a kötelezettségvállalások nem voltak „elégségesek az észlelt versenyproblémák kiküszöbölésére, és ezért nem képez[het]ték a felhatalmazást adó határozat alapját”³².

A megtámadott ítélet

28. Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. január 15-én benyújtott keresetlevelével a Tetra megtámadta a Bizottság határozatát. 2002. október 25-i ítéletében az Elsőfokú Bíróság helyt adott a keresetnek, és megsemmisítette a megtámadott határozatot.

27. A fentebb összegző jelleggel tett megállapítások alapján a Bizottság tehát arra a következtetésre jutott, „hogy a bejelentett összefonódás a PET-es csomagolóberendezések piacán erőfölényt [teremtett volna], különösen az »érzékeny« termékek szegmensében alkalmazott automatikus fűvógépek terén, és [megerősítette volna] uralkodó helyzetét az aszeptikus kartonos csomagolóberendezések és az aszeptikus kartonok

29. Ez esetben is lényeges pontjaira szorítkozván, és csak néhány esetben bocsátkozván a részletekbe, az említett ítélet az alábbiak szerint foglalható össze röviden.

30. Miután elutasította az „iratbetekintési jog megsértésére vonatkozó” jogi érvet³⁵, az

31 — 424. pont.

32 — 451. pont.

33 — 452. pont.

34 — A rendelkező rész. 1. cikke.

35 — 83–118. pontok.

Elsőfokú Bíróság — amint az a jelen ügy szempontjából lényeges — hosszabban időzött a következők esetében: i) „a módosított összefonódás horizontális és vertikális versenyellenes hatásainak hiányára alapozott jogi érvek”³⁶; ii) „a konglomeráció hatás előrelátható hiányára vonatkozó jogi érv.

nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amennyiben a módosított összefonódás horizontális hatásait következtetéseknek indoklására alkalmazta, amely szerint az „erőfölény kiterjesztése” által az új egység javára erőfölénybe került [volna] a PET említett piacain”³⁸.

31. Az összefonódás „horizontális” és „vertikális” hatásait érintő jogi érvekre vonatkozóan az Elsőfokú Bíróság először is megállapította, „hogyan bár a Bizottság a megtámadott határozatot nem ezekre a hatásokra [alapozta] [...], mégis tekintetbe vette ezeket következtetéseknek alátámasztására, amelyek szerint a módosított összefonódást meg [kellett volna] tiltani”³⁷.

33. Az Elsőfokú Bíróság hasonlóképpen megállapította, hogy „nem nyer[t] bizonyítást, hogy a módosított összefonódásnak meghatározó vagy legalább jelentékeny vertikális hatásai [lettek volna] a PET-es csomagolóberendezések piacain”. Véleménye szerint e körülmények mellett tehát „elkerülhetetlen [volt] annak megállapítása, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követ [ett] el, amennyiben az új egység javára az „erőfölény kiterjesztése” által az említett PET-piacokon létrejövő erőfölény vonatkozásában tett következtetéseknek indoklását a vertikális hatásokra alapozta.”³⁹.

32. Ezután az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy tekintetbe véve a Tetra által javasolt kötelezettségvállalásokat, „az összefonódásnak azok a kedvezőtlen horizontális hatásai, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatban hivatkozott, csekélyek vagy éppen szinte nem léteznek [voltak] az érintett PET-es csomagolóberendezések különböző piacain”. Ennek alapján arra a következtetésre jutott, „hogyan a Bizottság

34. Az Elsőfokú Bíróság szerint azonban a „nyilvánvaló értékelési hibákból”, amelyeket a Bizottság azáltal követett el, hogy a PET-piacokon erőfölényre vonatkozó elemzését a módosított összefonódás horizontális és vertikális hatásaira alapozta” nem „következett volna a megtámadott határozat megsemmisítése, tekintve, hogy a Bizottság által feltárt

36 — „Módosított összefonódás” alatt az Elsőfokú Bíróság a „kötelezettségvállalások által módosított összefonódást” érti (81. pont).

37 — 124. pont.

38 — 132. pont.

39 — 140. pont.

konglomerációs hatás önmagában elegendő [lett volna] az említett határozat indoklására”⁴⁰.

35. Az „előre látható konglomerációs hatás hiányára vonatkozó jogalap” tekintetében az Elsőfokú Bíróság ezután a Bizottságnak az „erőfölény kiterjesztésére, a potenciális verseny megszűnésére és az új egység versenyhelyezete megerősödésének általános hatására vonatkozó érvelése három pillérét vizsgálta”⁴¹.

36. Az első pillérrel kezdve az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt azt állapította meg, ahogyan azt maga a Bizottság is felismerte, hogy az „erőfölény kiterjesztés[ének]” a Tetra részéről történő megvalósulása a [határozatban megjelölt⁴²] viselkedés által a Tetrának az aszeptikus karton piacain már megszerzett erőfölényével való visszaélést valószínűsíthetett [volna] meg”⁴³. Ebben a helyzetben az Elsőfokú Bíróság szerint a Bizottságnak „értékelnie kellett volna, hogy e magatartás tilalma ellenére is valószínű [lenne-e], hogy az egyesülésből létrejövő egység ezt a magatartást követte [volna], vagy ha — éppen

ellenkezőleg — a magatartás jogellenessége és/vagy annak a kockázata, hogy ezt a magatartást felfedik, csökkentették [volna] az e fajta stratégia valószínűségét. Ilyen értékelés keretében, ha helyes [volt] figyelembe venni a versenyellenes magatartás felvételére irányuló kezdeményezéseket, amelyek jelen ügyben a Tetra számára a PET-es csomagolóberendezések piacain várható kereskedelmi előnyökből erednek [...], a Bizottságnak azt is vizsgálnia kellett [volna], hogy az említett kezdeményezések milyen mértékben csökkentek [volna] vagy szűntek [volna] meg a kérdéses magatartás jogellenességének, esetleges felfedésének, illetve annak okán, hogy ezt a magatartást a hatáskörrel rendelkező hatóságok akár közösségi, akár nemzeti szinten üldözhetik, illetve ebből eredően pénzbírságot alkalmazhatnak”⁴⁴.

37. Az Elsőfokú Bíróság tehát úgy vélte, hogy „a Bizottság nem végzett ilyen értékelést a megtámadott határozatban”, és megállapította, hogy a Bizottság következtetéseit el kell utasítani⁴⁵ abban a mértékben, amennyiben „értékelése annak lehetőségén, sőt valószínűségén alapult, hogy a Tetra ilyen magatartást [fog] tanúsítani az aszeptikus kartonok piacain”.

38. Az Elsőfokú Bíróság hasonlóképpen úgy vélte, hogy „az a körülmény, hogy a felperes a

40 — 141. pont.

41 — 145. pont.

42 — E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a határozat tartalmát összegezve megállapította, hogy „az aszeptikus karton piacairól kiinduló »erőfölény kiterjesztése« [...], az új egység azon lehetőségén kívül, hogy olyan fogásokhoz folyamodjon, amelyek a kartoncsomagoló-berendezések és a kartonba csomagolható termékek értékesítését a PET-csomagolóberendezések és a PET-be csomagolható termékek értékesítésével társítják, beleértve a kényszereladáshoz folyamodást is [...], elsősorban az új egység valószínű kizorító vagy felfaló árazáshoz [»predatory pricing«], másodsorban árháborúhoz, harmadsorban pedig hűségén alapuló engedményekhez vezetett volna” (156. pont).

43 — 158. pont.

44 — 159. pont.

45 — 160. pont.

saját jövőbeni magatartására vonatkozó kötelezettségvállalásokat javasolt [...], olyan elem, amelyet a Bizottságnak szükségszerűen figyelembe kellett volna vennie, amikor annak valószínűségét értékelte, hogy az új egység olyan magatartást fog-e tanúsítani, amely uralkodó helyzet kialakulását teszi lehetővé a PET-es csomagolóberendezések egy vagy több piacán is. Mindenestre „a megtámadott határozatból nem következ[ett], hogy a Bizottság figyelembe vette az említett kötelezettségvállalások hatásait a lehetséges „erőfölény kiterjesztése” által a később előreláthatólag kialakuló uralkodó helyzetre vonatkozó elemzésében”⁴⁶.

39. Az Elsőfokú Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy „annak vizsgálata során, hogy a Bizottság elég szilárd bizonyítékokra alapozta-e a jövőre vonatkozó elemzését az »erőfölény kiterjesztése« [...] valószínűsége és annak következménye tekintetében azon magatartások figyelembevételére” kellett volna „szorítkoznia, amelyek, legalább valószínűleg, nem lettek [volna] jogellenesek”⁴⁷.

40. Ezután, folytatván elemzését, az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy „a Bizottság nem követ[ett] el semmilyen nyilvánvaló értékelési hibát, amikor úgy vélte, hogy az új egységnek lehetősége lett volna, hogy az

erőfölény kiterjesztését gyakorolja”⁴⁸. Az Elsőfokú Bíróság szerint ezenkívül a Bizottság „megfelelően bizonyította, hogy a PET-ágazatában előreláthatóan növekedés [észlelhető], amely lehetővé teszi az említett erőfölény kiterjesztését”⁴⁹.

41. Tekintve azonban, hogy a megtámadott határozat szerint „az új egység számára az erőfölény kiterjesztésének gyakorlására irányuló ösztönzések nagy mértékben a PET piacainak előrelátható növekedési szintjétől függtek”, az Elsőfokú Bíróság szükségesnek tartotta annak vizsgálatát, hogy — ahogyan azt a felperes is megerősítette — „a 2005-ig PET-be csomagolt érzékeny termékek előrelátható mennyisége a PET-be csomagolt termékek össz mennyiségéhez viszonyítva valószínűtlenné vagy kevéssé valószínűvé tette volna az említett ösztönzést”⁵⁰.

42. E vizsgálat következtében az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy „a megtámadott határozatban a Bizottság által tett, az FT-eket és a juice-okat illető növekedési előrejelzések nem nyertek teljes egészében bizonyítást. Annyi bizonyos, hogy valószínű [volt] bizonyos növekedés ezekben a szegmensekben, különösen a minőségi termékek tekinteté-

46 — 161. pont.

47 — 162. pont.

48 — 199. pont.

49 — 195. pont.

50 — 201. pont.

ben, de e növekedés jelentősége nem nyert meggyőző bizonyítást⁵¹. Az Elsőfokú Bíróság szerint azonban, figyelembe véve azt a körülményt, hogy a PET felhasználása 2005-ig valószínűleg [növekedett volna], jóllehet kevésbé határozottan mint ahogyan azt a Bizottság állította, nem [lehetett] kizárni, hogy az erőfőlény kiterjesztése érvényesülni fog⁵².

43. A fentiek figyelembevételével az Elsőfokú Bíróság „azt vizsgálta, hogy az új egység milyen módon alkalmazhatta [volna] az erőfőlény kiterjesztését”⁵³. Ezzel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy elemzését „azokra a módokra [korlátozván], amelyek — legalább látszólag — nem testesít [ettek] meg erőfőlénnel való visszaélést az aszeptikus kartonok piacain”⁵⁴, és figyelembe véve a Tetra által javasolt kötelezettségvállalásokat, szükségszerűen arra a „következtetésre kellett jutnia, hogy az új egység lehetőségei az erőfőlény kiterjesztésének létrehozására meglehetősen behatároltak lettek [volna]”⁵⁵. Ezt tehát figyelembe kellett volna venni az ilyen jellegű magatartás ellen irányuló esetleges kereset várható következményeinek vizsgálata során”⁵⁶.

44. E következményeket vizsgálván az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy „meg kell különböztetni a PET-es csomagolóberendezések piacait az SBM-gépek speciális piacaitól”⁵⁷.

45. A fentiek tekintetében az Elsőfokú Bíróság egy piacról piacra haladó részletes elemzés után arra a következtetésre jutott, hogy „a megtámadott határozat nem tartalmazott elég meggyőző bizonyítékot annak bizonyítására, hogy az aszeptikus kartonok piacáról kiinduló erőfőlény kiterjesztése következtében az új egység javára 2005-ig erőfőlény [jött volna létre] a védőkezelés technikájának, az aszeptikus és nem aszeptikus töltőberendezések, a műanyagpalackzáró-rendszerek és a kiegészítő berendezések piacain”⁵⁸.

46. Az SBM-gépek piacait illetően egy hasonlóan részletes elemzés után az Elsőfokú Bíróság megállapította:

— hogy „a megtámadott határozatban szereplő bizonyítékok alapján a Bizottság hibát követ[ett] el, megállapítván egyfelől, hogy az SBM-gépek „legnagyobb részt” ’generikusak’ [voltak] [...], más-

51 — 214. pont. Az Elsőfokú Bíróság szerint viszont a Bizottság semmilyen hibát nem követett el a gyümölcsíz italok és a kávé- és tealapú italok növekedésének előrejelzésére vonatkozóan (215. pont).

52 — 216. pont.

53 — Uo.

54 — 218. pont.

55 — 224. pont.

56 — Uo.

57 — 225. pont.

58 — 254. pont.

felől pedig a gépeket végső felhasználásuk alapján különböztette meg”. Ezenkívül „a megtámadott határozat nem támasztotta alá elégségesen az SBM-gépek végső felhasználásuk szerint elkülönült alpiacainak meghatározását”, amiért is „egyedül a kis- és nagyteljesítményű gépek alpiacait lehet[ett] figyelembe venni”⁵⁹;

részben vagy egészben — az érzékeny termékek csomagolása tekintetében a PET alkalmazására szándékoztak [volna] átállni”⁶¹.

- hogy, „a kisteljesítményű SBM-gépek tekintetében [...] a Bizottság annak az előrejelzésében, hogy az erőfőlény kiterjesztése következtében ezen a piacon 2005-ig erőfőlény jön létre, nyilvánvaló értékelési hibát követ[ett] el”⁶⁰;

47. Az „erőfőlény kiterjesztése gyakorlásából általános következtetést” levonván az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy „azzal, hogy állításának igazolását az új egység által a PET-es csomagolóberendezések, különösen az érzékeny termékekhez alkalmazott kis- és nagyteljesítményű SBM-gépek piacán 2005-ig elérendő erőfőlény következményeire alapozta, a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követ[ett] el”⁶².

- valamint hogy „a nagyteljesítményű SBM-gépek piacaira vonatkozóan azok a bizonyítékok, amelyekre a Bizottság támaszkodott, nem indokolták azt a következtetést, amely szerint mind az új egység versenytársai, mind pedig a feldolgozók 2005-ig kiszorultak [volna] a piacról, az új egység által a kartonpiacon a Tetra ügyfeleivel szemben keltett erőfőlény kiterjesztése következtében, akik a jelzett időszakban —

48. Az Elsőfokú Bíróság tehát megállapította, hogy „mivel a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében előírt feltételek a Bizottság által előrejelzett erőfőlény kiterjesztése tekintetében nem álltak fenn, azt kell[ett volna] vizsgálni, hogy ezek a feltételek bekövetkeztek-e [volna] a Bizottság érvelésének második, a kartonpiaconra vonatkozó pillére tekintetében”⁶³.

59 — 269. pont.

60 — 283. pont.

61 — 306. pont.

62 — 308. pont.

63 — 309. pont.

49. Ezen értékelés során tehát az Elsőfokú Bíróság általánosságban elsősorban azt állapította meg, hogy a Bizottság nem „követett el semmilyen hibát, amikor a potenciális versenynek a PET-berendezések piacairól eredő csökkenése jelentőségét vizsgálta a kartonpiacokon. Mindenesetre a Bizottságnak kellett volna bizonyítania, hogy ez a csökkenés — amennyiben [létrejött volna] — a Tetra erőfölényét erősít[hatta volna] versenytársaival szemben az aszeptikus kartonok piacain”⁶⁴.

termékek piacán történő megerősödésére vonatkozó „harmadik pillérére”, az Elsőfokú Bíróság csak annak megállapítására szorítkozott, hogy „a bejelentett összefonódás e hatásait nem lehetett a megtámadott határozatnak a Bizottság érvelése első két pillérére vonatkozó elemzésétől függetlenül értékelni. Miután az e két pillérre vonatkozó elemzés során nyilvánvaló értékelési hibák történtek [...], a harmadik pillért is el [kellett] utasítani anélkül, hogy felmerült [volna] a részletes vizsgálat szükségessége”⁶⁶.

50. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság, miután megvizsgálta a Bizottság értékelését, arra a következtetésre jutott, hogy „a megtámadott határozatban hivatkozott érvek nem bizonyították, hogy a módosított összefonódásnak a Tetrának, elsősorban az aszeptikus karton piacain elfoglalt helyzetére gyakorolt hatásai kimerítették-e [volna] a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében szereplő feltételeket”. Az Elsőfokú Bíróság véleménye szerint „nem nyert bizonyítást, hogy az új egységnek a versenytársakkal szembeni erőfölénye megerősödött [volna] a kartonpiacokon”⁶⁵.

52. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy „a megtámadott határozat nem bizonyította, hogy a módosított összefonódás jelentékeny versenyellenes konglomerátumhatást [eredményezett volna]”. Véleménye szerint tehát „mindenképpen meg kellett állapítani, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követ[ett] el, amikor a megtámadott határozatban az előrejelzett konglomerátum hatásra vonatkozó érvek alapján tiltotta meg a módosított összefonódást”⁶⁷.

51. Végül, rátérve a Bizottság érvelésének az új egység versenyhelyzetének az érzékeny

53. Levonván a kereset kimeneteléről való „globális következtetést”, az Elsőfokú Bíróság ennél fogva megállapította, hogy „a versenyellenes horizontális, vertikális és konglome-

64 — 323. pont.

65 — 333. pont.

66 — 335. pont.

67 — 336. pont.

rátumhatások hiányára vonatkozó jogalapokat a többi jogalap vizsgálata nélkül meg-alapozottaknak [kellett] tekinteni”, és „követ-kezőképpen megsemmisít[ette] a megtáma-dott határozatot”⁶⁸.

56. A Bíróság elnökének az eljárási szabály-zat 117. cikke szerinti engedélye alapján a Bizottság választ terjesztett elő, amelynek tekintetében a Tetra viszonyvállalással élt. A felek ezenkívül írásban válaszoltak a Bíróság által feltett kérdésre, és a 2004. január 27-én tartott tárgyaláson a Bíróság meghallgatta a feleket.

A fellebbezés és a Bíróság előtti eljárás

III — Jogi elemzés

54. A Bíróság Hivatalához 2003. január 8-án benyújtott fellebbezésével a Bizottság meg-támadta az Elsőfokú Bíróság ítéletét, amely-nek hatályon kívül helyezését kérte. A Tetra természetesen vitatta a fellebbezést, és a Bíróság eljárási szabályzatának 115. cikke értelmében válaszbeadványt nyújtott be.

57. Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság öt, az alábbiakon alapuló jogi érvre hivatkozik:

55. A válaszbeadványban a Tetra a fellebbe-zés elutasításán kívül — az eljárási szabályzat 45. cikke 2. §-ának b) pontja szerinti bizo-nyítási eszközként — a fellebbezés francia fordításának elkészítését kérte (a fellebbezés eredeti nyelve angol, mint az Elsőfokú Bíróság előtt folytatott eljárás, következé-sképpen jelen eljárás nyelve is). Ezt a bizo-nyításra irányuló kérelmet a Bíróság 2003. július 24-i végzésével elutasította.

- i) jogban való tévedés a bizonyítás meg-követelt mértéke és a bírósági felülvizs-gálat terjedelmének tekintetében;
- ii) jogban való tévedés, különösen az összefonódásokra vonatkozó rendelet 2. cikkének, valamint 8. cikke (2) bekezdésének megsértése, amennyiben a Bizottságot arra kötelezték, hogy figyelembe vegye bizonyos magatartások jogellenes jellegét, és tekintetbe vegyen tisztán magatartásbeli kötelezettségvál-lalásokat;

68 — 337. és 338. pontok.

iii) jogban való tévedés, amely abból a tényből következik, hogy nem nyert megerősítést az SBM-gépek piacainak a gépek végső felhasználása alapján törént elkülönítése;

iv) a rendelet 2. cikkének megsértése, a tények eltorzítása és a Bizottság érveinek figyelmen kívül hagyása, amikor is az Elsőfokú Bíróság nem erősítette meg a Bizottságnak a Tetra kartonpiacon való erőfölényének megerősödésére vonatkozó következtetéseit;

v) jogban való tévedés, amely abból a tényből következik, hogy a Bizottságnak a Tetra SBM-gépek piacán való erőfölénye létrejöttére vonatkozó következtetései nem nyertek megerősítést.

58. Néhány rövid, általános, az Elsőfokú Bíróság ítéletei ellen benyújtott fellebbezések elfogadhatóságáról szóló megállapítás után a felsorolt jogalapok abban a sorrendben kerülnek elemzésre, ahogyan azokat a Bizottság benyújtotta.

Általános megállapítások az Elsőfokú Bíróság ítéletei ellen benyújtott fellebbezések elfogadhatóságáról

59. Tekintettel arra, hogy a Tetra vitatja a Bizottság fellebbezésében szereplő jogalapjai nagy részének elfogadhatóságát, a jogalapok elemzése előtt emlékeztetni kell arra, hogy az EK 225. cikk és a Bíróság Alapokmánya 51. cikkének értelmében az Elsőfokú Bíróság határozataival szemben „kizárólag jogi kérdésekben” lehet fellebbezni.

60. Ebből az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az következik, hogy csak az Elsőfokú Bíróság „rendelkezik hatáskörrel egyfelől a tények megállapítása, azon eseteket kivételével, amelyekben megállapításainak anyagi pontatlansága a hozzá beterjesztett iratokból következik, másfelől e tények értékelése tekintetében. Amikor az Elsőfokú Bíróság megállapította vagy értékelte a tényeket, a Bíróság az EK 168a. cikk [jelenleg EK 225. cikk] értelmében hatáskörrel rendelkezik a tények jogi minősítésének és az Elsőfokú Bíróság által ez alapján megállapított jogkövetkezmények felülvizsgálatának tekintetében [...]. A Bíróság következtésképpen nem rendelkezik hatáskörrel a tények megállapítása, sem pedig — elvben — azon bizonyítékok megvizsgálása tekintetében, amelyekre az Elsőfokú Bíróság ténymegállapítását alapozta. Ugyanis, ha ezeket a bizonyítékokat egyszer már szabályszerűen megszerzezték, és az általános jogelvek, valamint a bizonyítékok megszerzésére és a bizonyítási

teherre vonatkozó eljárási szabályokat tiszteletben tartották, kizárólag az Elsőfokú Bíróság hatáskörébe tartozik az elé terjesztett bizonyítékok értékelése [...]. Ez az értékelés tehát nem jogi kérdés, és mint ilyen, nem tartozik a Bíróság felülvizsgálata alá, kivéve e jogi elemek eltorzításának esetét”⁶⁹.

61. Tehát kizárólag ezen állandó ítélkezési gyakorlat szoros korlátai között lehetséges, hogy a Bíróság megvizsgálja a fellebbezés jogalapjait.

A bizonyítás szükséges mértékére és a bírósági felülvizsgálat terjedelmére vonatkozó jogalapról

62. A fellebbezés első jogalapjával, amely lényegében két részből áll, a Bizottság először is általánosságban bírálja az Elsőfokú Bíróság által gyakorolt bírósági felülvizsgálat terjedelmét és a bizonyítás általa megkövetelt mértékét az összefonódás megtiltására vonatkozóan, majd „konkrét példát” szolgáltat az Elsőfokú Bíróság által elkövetett hibák tekintetében, vitatván az ellenőrzésnek azt a módját, amellyel az Elsőfokú Bíróság élt a Bizottságnak a PET előrelátható növekedésére vonatkozó értékelésére vonatkozóan. A könnyebb érthetőség végett a két felvetést külön elemezzük.

a) A Bizottság részéről történt bírálat

63. A Bizottság által megfogalmazott általános jellegű bírálatok elsősorban az Elsőfokú Bíróság által gyakorolt bírósági felülvizsgálat terjedelmét érintik, a megtámadott határozatban elvégzett, átfogó gazdasági értékelésre vonatkozóan.

64. A Bizottság különösen azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem csak annak vizsgálatára szorítkozott, hogy „nyilvánvaló értékelési hibát” követett-e el, tehát annak megállapítására, hogy azok a ténybeli adatok, amelyekre értékelését alapozta, helyesek voltak-e, hogy az ezen adatokból levont következtetések nem voltak-e nyilvánvalóan tévesek vagy egymásnak ellentmondóak, illetve hogy minden jelentős tényező figyelembevételre került-e.

65. A fellebbező intézmény szerint az Elsőfokú Bíróság, ahelyett, hogy e tények megállapítására szorítkozott volna, sokkal alaposabb vizsgálatot végzett, és azt igyekezett megállapítani, hogy a Bizottság következtetései „meggyőző” bizonyítékokon vagy elemeken alapultak-e⁷⁰. Az Elsőfokú Bíróság tehát tévesen végzett volna olyan ellenőrzést, amely szó szerint arra kötelezte a Bizottságot, hogy „meggyőzze” őt következtetéseiről, és ezzel lehetővé tette, hogy a bíróság

69 — A Bíróság C-7/95. P. sz., Deere kontra Bizottság ügyben 1998. május 28-án hozott ítéletének (EBHT 1998., I-3111. o.) 21. és 22. pontja. Ugyanebben az értelemben lásd többek között a C-53/92. P. sz., Hilti kontra Bizottság ügyben 1994. március 2-án hozott ítélet (EBHT 1994., I-667. o.) 42. és 43. pontját, valamint a C-8/95. P. sz., New Holland Ford kontra Bizottság ügyben 1998. május 28-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-3175. o.) 26. pontját.

70 — E tekintetben megjegyzendő, hogy a „convincing evidence” angol kifejezést hol „meggyőző” bizonyítékoknak (lásd például a 214. pontot), hol pedig „szilárd” bizonyítékoknak (lásd például a 227. pontot fordítják).

alaposan a kérdések mélyére hatoljon, és a Bizottság álláspontját a sajátjával helyettesítse. A Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság ezen túlmenően a jelen ügyben sokkal szigorúbb vizsgálatot végzett, mint a Bíróság a szintén az összefonódásokkal kapcsolatos Kali & Salz⁷¹ ítéletben, amelyben a közösségi bíróság egyszerűen csak azt vizsgálta, hogy a Bizottság megállapítása „jelentős és meggyőző bizonyítékokon” alapszik-e (az ítélet angol nyelvű változatában, amelyre a Bizottság a fellebbezésben utal, a Bíróság így említi: „sufficiently cogent and consistent body of evidence”)⁷².

66. A Bizottság a továbbiakban azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy amikor „a várható erőfölény csak bizonyos idő után jön létre”, „[a Bizottság] perspektivikus elemzésének — a mérlegelés lehetőségének sérelme nélkül — *különösképpen elfogadhatónak* kell lennie”⁷³. Ez a megközelítés kivételes módon leszűkítené a Bizottság mérlegelési lehetőségét az átfogó gazdasági értékelések elkészítésének tekintetében, és arra kötelezné, hogy kizárólag csak egyféleképpen értelmezhető adatokra és bizonyítékokra támaszkodjon.

71 — A Bíróság C-68/94. és C-30/95. sz., Franciaország és társai kontra Bizottság, úgynevezett Kali & Salz egyesített ügyekben 1998. március 31-én hozott ítélete (EBHT 1998., I-1375. o.).

72 — 228. pont.

73 — A megtámadott ítélet 162. pontja; a kiemelés tőlem.

67. A Bizottság végül azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy a konglomerátum jellegű összefonódás megtiltásához a Bizottságnak olyan bizonyítékokra kell támaszkodnia, amelyek „teljes valószínűséggel” bizonyítják, hogy az összefonódás az előre jelzett versenyellenes hatásokkal fog járni⁷⁴. Így azonban az Elsőfokú Bíróság igen szűkös lehetőséget hagyna az ilyen jellegű összefonódások megtiltására, és egyenlőtlen mértéket vezetne be a bizonyításban, attól függően, hogy tiltó vagy megengedő határozatokról van-e szó. Az Elsőfokú Bíróság értelmezése ezért ellentétes lenne a 4064/89 rendelet 2. cikkének (2) és (3) bekezdésével, amely teljesen szimmetrikus jogi feltételeket ír elő ahhoz, hogy valamely összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek vagy összeegyeztethetetlennek lehessen nyilvánítani⁷⁵.

68. Ezekre a kifogásokra válaszolván a Tetra lényegében úgy érvel, hogy a Bizottság érvei nem megalapozottak, amennyiben azok az Elsőfokú Bíróság által alkalmazott terminológia szemantikai jellegű elemzésére koncentrálnak ahelyett, hogy az e bíróság által végrehajtott felülvizsgálat jellegét konkrétan vizsgálnák. Mindenesetre, a Tetra szerint a Bizottság kifogásai nem érdemlegesek, mert

74 — A megtámadott ítélet 153. pontja; a kiemelés tőlem.

75 — Ahogyan láttuk, ez a rendelkezés megállapítja: egyfelől, hogy azt az „összefonódást, amely nem hoz létre, vagy nem erősít meg olyan erőfölényt, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna, a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani” ([2] bekezdés); másfelől pedig, hogy azt az „összefonódást, amely olyan erőfölényt hoz létre vagy erősít meg, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell nyilvánítani” ([3] bekezdés).

az Elsőfokú Bíróság által használt kifejezések, az egyes nyelvi változatokat is figyelembe véve, lényegében nem különböznek a Bíróság által a Kali & Salz ítéletben, illetve maga a Bizottság által a határozataiban alkalmazott kifejezésektől.

69. A Tetra szerint ezen túlmenően, az alkalmazott kifejezésektől függetlenül, az Elsőfokú Bíróság lényegében tiszteletben tartotta a Bizottságnak az átfogó gazdasági értékelések elkészítése tekintetében fennálló mérlegelési lehetőségét. Úgy, ahogyan azt a Bíróság a Kali & Salz ítéletben tette, az Elsőfokú Bíróság egyszerűen csak megállapította, hogy a Bizottság eleget tett-e bizonyítási kötelezettségének az összefonódásról szóló rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében előírt feltételek fennállására vonatkozóan.

70. A Bizottságnak az idézett cikk (2) és (3) bekezdésében előírt feltételek tökéletesen szimmetrikus jellegére vonatkozó érvét illetően a Tetra úgy véli, hogy ha a Bizottság nem tudja bizonyítani a 2. cikk (3) bekezdés szerinti feltételek fennállását, akkor engedélyeznie kell az összefonódást anélkül, hogy utólag szükség lenne annak bizonyítására, hogy ezek a feltételek nem teljesültek. Ha nem így volna, az érintett vállalkozásokra hárulna annak bizonyítása, hogy a bejelentett összefonódás nem összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

71. Részemről egyetértek a Tetrával abban, hogy a Bíróság nem szorítkozhat arra, hogy tisztán formális, nyelvészeti vagy lexikai jellegű értékelést adjon annak megállapítása érdekében, hogy az Elsőfokú Bíróság jogbeli tévedést követett-e el, amikor különösen szigorú bírói felülvizsgálatot végzett, vagy amikor túlságosan magasan állapította meg a bizonyítás mértékét az összefonódásokat megtiltó határozatok tekintetében. Úgy vélem, hogy a Bíróságnak a probléma lényegét kell szem előtt tartania, és azt kell konkrétan értékelnie, hogy — a formalitáson túl — az Elsőfokú Bíróság valóban a vonatkozó közösségi rendelkezésekkel ellentétes és a Szerződés által ráruházott különleges bírósági funkcióval összeegyeztethetetlen ellenőrzést végzett-e.

72. Ezen értékelés során elsősorban azt kell szem előtt tartani, hogy a 4064/89 rendelettel megállapított rendszer alapján a Bizottságnak meg kell-e tiltania valamely összefonódást — legyen ez bármilyen jellegű — ha arra a következtetésre jut, hogy ez az összefonódás erőfölényt hozna létre vagy erősítene meg, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna (a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése).

73. Magától értetődik azonban, hogy a Bizottságnak az ilyen jellegű erőfölény létrejöttére vagy megerősödésére vonatkozó

megállapítása nem jelent kizárólag meghatározott feltételek valóságos fennállására vagy ezek hiányára vonatkozó ténymegállapítást. Ezen a ténymegállapításon túl ugyanis az értékelés átfogó technikai vizsgálatot is jelent, amely nem pontos tudományos szabályok, hanem olyan vitatható kritériumok és elvek alkalmazásán alapul, mint a gazdasági kritériumok és elvek. Különösen pedig a Bizottság feladata, hogy átfogó előrejelző jellegű értékelést adjon az összefonódásnak az érintett piacok struktúrájára és versenydinamikájára gyakorolt hatásairól, figyelembe véve a számos, folyamatosan változó tényezőt, amelyek a jövőben befolyásolhatják a kereslet és a kínálat alakulását e piacokon.

74. Nem lehet tehát elvárni, hogy valamely összefonódás megtiltásához a Bizottság abszolút bizonyossággal megállapítsa, hogy ez az összefonódás erőfölényt hozna létre vagy erősítene meg, amelynek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna. E célból véleményem szerint elégséges az, hogy a Bizottság elmélyült és részletes vizsgálat során összegyűjtött alapos bizonyítékok alapján, és technikai szakértelmére támaszkodván meggyőződjön arról, hogy a bejelentett összefonódási művelet *nagy valószínűséggel* ilyen jellegű erőfölény létrejöttéhez vagy megerősödéséhez vezetne. Amennyiben a Bizottságban nem alakulna ki ez a meggyőződés, akkor viszont az összefonódást engedélyeznie kellene.

75. A Bizottság állításától eltérően úgy vélem, hogy az ehhez hasonló *teszt* alkalmazása nem mond ellent a rendelet 2. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt, az összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége vagy összeegyeztethetlensége kinyilvánítására vonatkozó jogi feltételek tökéletes szimmetriájának.

76. Úgy vélem ugyanis, hogy e feltételek szimmetriája nem lehet abszolút, tekintve, hogy azon esetek, ahol a bejelentett összefonódások a 2. cikk értelmében nagy valószínűséggel erőfölényt hoznának létre vagy erősítenének meg, és azon esetek között, ahol a bejelentett összefonódások a 2. cikk értelmében nagy valószínűséggel nem hoznának létre vagy erősítenének meg erőfölényt, egy úgynevezett „szürke zóna” húzódik, vagyis olyan terület, ahol azok az esetek helyezkednek el, amelyek tekintetében különösen nehéz előre jelezni a bejelentett összefonódások hatását, tehát nem lehet világosan és tisztán meggyőződni arról a tényről, hogy az erőfölény létrejöttének vagy megerősödésének valószínűsége lényegesen nagyobb-e vagy kisebb, mint annak a valószínűsége, hogy nem jön létre erőfölény, vagy az nem erősödik meg. A 4064/89 rendelet rendszerének tehát szükségképpen elő kell írnia valamilyen feltételt az ilyen kétségesen vagy nehezen minősíthető esetek megoldására.

77. Úgy gondolom tehát, hogy az ilyen esetekben a legjobb megoldás kétségtől elválasztva a bejelentett összefonódások engedélyezése.

esetekre is, amelyeket lényegében szintén a bejelentett összefonódások közös piaccal való összeegyeztethetősége körüli bizonytalanság jellemez.

78. Úgy tűnik, hogy ezt látszik alátámasztani a rendelet 10. cikkének (6) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy ha a Bizottság a megjelölt határidőkön belül nem hoz döntést valamely bejelentett összefonódásról, akkor „úgy kell tekinteni, hogy az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánították”.

81. Hogy hasonló esetekben a bejelentett összefonódásokat engedélyezni kell — úgy vélem — az a tény is indokolja, hogy amennyiben az összefonódások a rendelet 2. cikke szerinti erőfölény létrejöttéhez vagy megerősödéséhez vezetnének, a Bizottság és a hatáskörrel rendelkező hatóságok az EK-Szerződés 86. cikkel rájuk ruházott jogkör *ex post* gyakorlásával egyébként is csökkenthetik a verseny torzulását.

79. A közösségi jogalkotó szerint azt megállapítván, hogy a Bizottság döntésének hiányában az összefonódást megengedettnek kell tekinteni, ha kétségek merülnek fel valamely összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében, azon vállalkozások érdekeinek kell érvényesülniük, amelyeknek szándékában áll az összefonódás létrehozása. Más szóval, hasonló esetekben inkább annak a kockázatát kell vállalni, hogy valamely, a közös piaccal összeegyeztethetetlen összefonódás kerüljön engedélyezésre, mintsem hogy valamely összeegyeztethető összefonódást tiltsanak meg, és ezzel a felek szabad gazdasági kezdeményezése indokolatlanul korlátozásra kerüljön.

82. Miután a Bizottság által elvégzendő értékelésekre vonatkozóan mindezt megállapítottuk, áttérhetünk a bírósági felülvizsgálat határainak kérdésére.

80. Véleményem szerint ugyanez vonatkozik a már említett „szürke zónába” tartozó

83. E tekintetben először is megjegyezném, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint „a Bíróság által végzett azon ellenőrzés, amely a Bizottság által tett átfogó gazdasági értékelésekre vonatkozik, szükségszerűen csak az eljárásra és az indoklásra vonatkozó szabályok betartására, valamint a tényállás megállapításának pontosságára, nyilvánvaló érté-

kelési hiba fennállására és hatáskörrel való visszaélésre terjed ki”⁷⁶.

84. Különös tekintettel a 4064/89 rendeletre, az idézett Kali & Salz ítéletben a Bíróság megállapította, hogy „a rendelet alapvető szabályai — és különösen a 2. cikke — bizonyos mérlegelési jogkört ruháznak a Bizottságra, mindenekelőtt gazdasági jellegű értékelések vonatkozásában. [...] Következésképpen az ilyen jogkör gyakorlásának ellenőrzésekor, amely jogkör az összefonódásokra vonatkozó szabályok meghatározásakor nélkülözhetetlen, a közösségi bírónak figyelembe kell vennie azon mérlegelési jogkört, amely az összefonódásokra vonatkozó szabályozás részét képező gazdasági jellegű szabályok alapjául szolgál”⁷⁷.

85. Ebből az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a közösségi bíróságok, természetesen a jogszabályok, különösen az eljárási és az indoklási kötelezettségre vonatkozó rendelkezések tiszteletben tartásának ellenőrzésén túl, más jellegű ellenőrzést is gyakorolnak aszerint, hogy a Bizottság ténymegállapításának helyességéről, illetve gazdasági elemzéseiről van-e szó.

76 — A Bíróság C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének (EBHT 123. o.) 279. pontja. Ugyanebben az értelemben lásd többek között a 42/84. sz., Remia és társai kontra Bizottság ügyben 1985. július 11-én hozott ítélet (EBHT 1985, 2545. o.) 34. pontját és a 142/84. és 156/84. sz., BAT és Reynolds kontra Bizottság egyesített ügyekben 1987. november 17-én hozott ítélet (EBHT 1987, 4487. o.) 62. pontját.

77 — Az ítélet (hivatkozás fent) 223. és 224. pontja.

86. A ténymegállapítások vonatkozásában a vizsgálat természetesen részletesebb, amennyiben bizonyos tényállási elemek anyagi pontosságának, illetve azon következtetések objektív ellenőrzéséről van szó, amelyek annak megállapítására szolgáltak, hogy egyes ismert tények lehetővé teszik-e más, megállapítandó tények fennállásának bizonyítását. Ami viszont a Bizottság által elvégzett átfogó gazdasági értékeléseket illeti, a közösségi bíróságok ellenőrzése szükségképpen kevésbé részletes, amennyiben tiszteletben kell tartaniuk az ilyen jellegű értékelésekhez fűződő tág mérlegelési jogkört, és nem helyettesíthetik saját álláspontjukkal annak a szervezetnek az álláspontját, amelynek az értékelések intézményes hatáskörébe tartoznak.

87. Mindenesetre az a tény, hogy a Bizottság tág mérlegelési jogkörrel rendelkezik annak megállapítása tekintetében, hogy valamely összefonódás összeegyeztethető-e a közös piaccal, vagy sem, természetesen nem jelenti azt, hogy a Bizottság véleményének nem elmélyült és részletes vizsgálat során összegyűjtött szilárd bizonyítékokon kell alapulnia, és hogy nem kell kimerítően megindokolnia határozatát oly módon, hogy kitűnjenek az azt alátámasztó logikai lépések. Fellebbezésében egyébként maga a Bizottság is elismerte, hogy kötelessége volt az érintett piac figyelmes vizsgálata, és köteles volt értékelését a tények valóságát híven tükröző, természetesen nem jelentéktelen és a belőlük levont következtetéseket alátámasztó elemekre, valamint megfelelő érvelésre alapozni, minden lényeges tényező figyelembevételével.

88. Ahogyan az a Bíróságnak a Kali & Salz ítéletben követett megközelítéséből következik, a Bizottság ezen kötelezettségei megfelelő ellenőrzést tesznek lehetővé a közösségi bíróságok számára. Anélkül, hogy érdemben vizsgálják a Bizottság értékeléseit, a bíróságok elsősorban azt tudják megállapítani, hogy az értékelések alapját képező tények pontosak-e, és az e tényekből levont következtetések helyesek-e⁷⁸; továbbá hogy a Bizottság elmélyült és részletes vizsgálatot hajtott-e végre, és különösen, hogy gondosan kutatta-e fel és megfelelően vette-e figyelembe az összes lényeges tényezőt⁷⁹; valamint hogy a Bizottságnak az összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó következtetések levonására irányuló érvelését felépítő egyes lépései megfelelnek-e a logika, a koherencia és a helytállóság követelményeinek⁸⁰.

sét érdemben vizsgálják, és ezen intézmény álláspontját sajátjukkal helyettesíték.

90. Ennek általános megállapítása után most azt kell konkrétan megvizsgálni, hogy az Elsőfokú Bíróság jogban való tévedést követett-e el, amikor rendkívül szigorú ellenőrzést végzett, vagy amikor túlságosan magasan állapította meg a bizonyítás mértékét az összefonódást megtiltó határozat tekintetében (lásd a fenti 71. pontot).

b) Az Elsőfokú Bíróság által elkövetett hibák „konkrét példája”

89. A Bizottság és a közösségi bíróságok közötti hatáskörmegosztásra vonatkozó, a közösség intézményrendszerének alapját képező jogszabályok azonban nem teszik lehetővé, hogy a bíróságok túllépjenek ezeken a határokon, és különösen – ahogyan az imént említettem – nem teszik lehetővé azt, hogy a bíróságok a Bizottság átfogó értékelé-

91. Miután a Bizottság megfogalmazta az imént említett általános jellegű kifogásait, első jogalapjának második részében javaslatot tesz az Elsőfokú Bíróság által elkövetett hibák „konkrét példán” keresztül történő bemutatására. A jogalapnak ebben a részében a Bizottság nemcsak a megtámadott ítélet azon részeit vitatja, ahol az Elsőfokú Bíróság túllépett volna a bírósági felülvizsgálat határain, hanem egyéb, az Elsőfokú Bíróság által az értékelés során elkövetett hibákra vonatkozó rövid kifogásokat is megfogalmaz.

78 – Ilyen jellegű például a Kali & Salz ítélet 229–231. és 245. pontjában végzett vizsgálat.

79 – Ilyen jellegű vizsgálaton alapul például a Kali & Salz ítélet 241. pontja utolsó mondatában tett megállapítás.

80 – Ilyen jellegű vizsgálatra lehet visszavezetni például a Bíróságnak a Kali & Salz ítélet 228., 239., 241. (az utolsó mondat kivételével) 246. és 247. pontjában végzett értékeléseit.

92. Egyik első kifogásával a Bizottság azt támadja, hogy az Elsőfokú Bíróság túlmént a bírósági felülvizsgálat határain, amikor nem fogadta el arra vonatkozó következtetéseit, hogy a PET felhasználása előreláthatólag növekedni fog a tartós tej (UHT) csomagolása terén, és eléri e piaci szegmens 1%-át. Ráadásul a Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság jogellenesen és indokolatlanul elutasította következtetéseit, egyszerűen kijelentvén, hogy „nem tudja elfogadni azt a megállapítást, amely szerint a PET felhasználása jelentősen növekedett [volna] az UHT tej, következésképpen az FT piacának mintegy fele tekintetében” (az ítélet angol nyelvű változatában, amelyre a Bizottság fellebbezése hivatkozik, az Elsőfokú Bíróság állásfoglalása még ennél is egyértelműbb: „The Court finds that the use of PET will not actually increase for UHT milk and, consequently, for approximately half of the LDP market”)⁸¹.

93. Ez a kifogás számomra megalapozottnak tűnik. Egyetértek a Bizottsággal abban, hogy ezzel a lapidáris megállapítással (különösen, ha figyelembe vesszük az ítélet szövegét az eljárás nyelvén), az Elsőfokú Bíróság indokolatlanul helyettesítette a Bizottság álláspontját a saját álláspontjával, amikor saját önálló előrejelzést fogalmazott meg a piac várható alakulásáról.

94. A Tetra véleményével ellentétben, az Elsőfokú Bíróság lapidáris megállapítása

nem tartalmaz semmilyen ellenvetést a Bizottságnak a rendelkezésére álló adatokon alapuló érvelése logikájával, koherenciájával vagy helytállóságával szemben. Ez a megállapítás viszont egyértelműen bizonyítja, hogy az Elsőfokú Bíróság közvetlenül figyelembe vette az említett adatokat, hogy azokból arra a világos következtetésre jusson, hogy a PET felhasználása az UHT tej csomagolása, következésképpen az FT piacának mintegy fele tekintetében nem fog ténylegesen emelkedni. Ezzel a bíróság nyilvánvalóan túllépte saját ellenőrzési hatáskörének határait (lásd a fenti 82–89. pontot).

95. Hasonlóképpen megalapozottnak tűnik a Bizottság kifogásai az Elsőfokú Bíróságnak a PET felhasználásának a friss tej (10–15% elérésiég), az ízesített tej és a tej alapú termékek (25% elérésiég) csomagolása terén történő növekedését előrejelző megállapítására vonatkozóan.

96. E tekintetben elsősorban abban értek egyet a Bizottsággal, hogy azt a megállapítást, miszerint „az általa a növekedés tekintetében végzett becslések [...] nem [voltak] eléggé meggyőzőek”⁸² a releváns tények hiányos

81 — Az ítélet 211. pontja.

82 — 212. pont.

vagy téves értékelése kétségesse teszi, és egyébként is hiányzik ennek megfelelő indoklása.

97. Ahogyan azt a Bizottság e megállapítás indoklásakor helyesen észrevételezte:

- i) az Elsőfokú Bíróság meg sem említette azt a Bizottság által végzett átfogó piackutatást, amelyből kiderült, hogy az ágazat gazdasági szereplői még a végül a Bizottság által elfogadott mértékeknél is nagyobb növekedést jeleztek előre⁸³. E tekintetben tehát magától értetődik, hogy a Tetra állításával ellentétben, az az egyszerű tény, hogy a Bizottság óvatosabb előrejelzéseket fogadott el, semmiképpen nem indokolhatja, hogy a következtetéseinek meghozatala során figyelembe vett elemek egyike nem került értékelésre;
- ii) úgy tűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság eltorzította a határozatban vizsgált (és

kérésére az ügy irataihoz csatolt) egyik tanulmány tartalmát⁸⁴, amelyben is a PET előrelátható növekedését vizsgálván megállapította, hogy „az aszeptikus csomagolást illetően a Warrick-jelentés számításai szerint csak csekély, vagyis mintegy 1%-os növekedés [lett volna] várható az ízesített tej, és enyhe visszaesés az egyéb tejalapú italok tekintetében”⁸⁵. E részletből ugyanis kitűnik, hogy a Warrick-jelentés előrejelzései az ízesített tej és az egyéb tejalapú italok csomagolását érintően vonatkoztak a PET növekedésére, míg a dokumentumot elolvassván világosan látszik (ezt egyébként a Tetra sem vitatja), hogy az említett előrejelzések a felhasznált anyagtól függetlenül egyszerűen csak a csomagolandó anyagok mennyiségére vonatkoztak;

- iii) az Elsőfokú Bíróság nem fogalmazott meg komoly ellenvetéseket a Bizottság érvelésével szemben, hanem csak annak megállapítására szorítkozott, hogy „a PCI-jelentés, az egyetlen olyan független tanulmány, amely az FT piacára koncentrált, növekedést prognosztizált, amelynek következtében a PET felhasználása 2005-ben [elérte volna] a nem ízesített friss tej piacának 9,2%-át” (tehát a Bizottság által megállapíthatóhoz közeli

83 — E tekintetben a határozat 142. pontja kimondja: „A piac szereplői általában a PET alkalmazásának rövid ideig tartó jelentős növekedését prognosztizálták az »érzékeny« termékek tekintetében. Azon szereplők válasza alapján, akik a PET-be csomagolandó »érzékeny« termékek arányát 2005-ig százalékosan is meg tudták határozni, a Bizottság megállapította, hogy átlagban a tej kb. 40%-át, a juice-ok 30%-át, a gyümölcsízestésű italok 40%-át, a jeges teáknak pedig több mint 50%-át PET-be fogják csomagolni”.

84 — E tekintetben lásd a megítálandó ítélet 75. és 76. pontját.

85 — 212. pont.

értéket), és hogy „az aszeptikus csomagolást illetően a Warrick-jelentés számításai szerint csak csekély, vagyis mintegy 1%-os növekedés [lett volna] várható az ízesített tej, és enyhe viszszaesés az egyéb tejalapú italok tekintetében”, (ami, mint azt láttuk, félrevezető, mert ezek az előrejelzések nem a PET növekedésére vonatkoztak), „míg a Pictet-jelentés nem tartalmaz [ott] a csak az FT-re vonatkozó előrejelzéseket”, és hogy „a PCI-jelentés, [volt] az egyetlen olyan elem, amely megerősíthette [volna] azt az előrejelzést, hogy a PET piaci kvótája 25% körül alakul az egyéb tejalapú italok vonatkozásában” (amely százalékos arány pontosan megegyezik a Bizottság előrejelzésével)⁸⁶. Nem nehéz megállapítani, hogy ezek a rövid, a „független”⁸⁷ tanulmányokra vonatkozó észrevételek nem adnak kielégítő magyarázatot arra, hogy az Elsőfokú Bíróság megítélése szerint miért nem voltak „eléggé meggyőzőek” a Bizottság előrejelzései, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ezek a — számos elemen alapuló — előrejelzések már óvatosabbak voltak, mint a maga a Bizottság által lefolytatott piackutatás alapján megfogalmazottak.

98. Nem tűnik megfelelően indokoltnak az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása sem, amely szerint „általánosságban, a megtámadott határozat nem ad[ott] kielégítő magyarázatot arra nézve, hogy a PET hogyan [tudta volna] 2005-ig megelőzni a HDPE-t, amely

mint anyag, a karton legfőbb versenytársa, különösen a friss tej csomagolásának igen fontos ágazatában”⁸⁸.

99. Ahogyan azt a Bizottság — helyesen — hangsúlyozta, az Elsőfokú Bíróság úgy jutott erre a következtetésre, hogy semmilyen ellenvetést nem tett, és nem is hivatkozott a Bizottság által a — saját piackutatásának eredményei és a független tanulmányokból származó megállapítások alapján — elkészített, a PET-nek a HDPE-hez viszonyított kompetitív előnyeire vonatkozó értékelésre⁸⁹.

100. Az a tény, hogy az Elsőfokú Bíróság különösen a friss tej csomagolására hivatkozott, azt a kétséget veti fel, hogy egyáltalán nem vette figyelembe az említett értékeléseket, tekintve, hogy a megtámadott határozatból az következett, hogy ez a termék egyike volt azoknak, amelyek esetében a PET jelentősebb kompetitív előnyökkel bír a HDPE-vel szemben. A határozatban ugyanis világosan megállapításra került, hogy „a Bizottság piackutatása megerősítette a PCI-nek azt a véleményét, hogy a PET a marketing szempontjából előnyösebb, mint a HDPE, különösen ott, ahol átlátszó csomagolást [lehet] alkalmazni”⁹⁰, tehát külön-

86 — Az idézetek szintén az ítélet 212. pontjából származnak.

87 — Független tanulmányok alatt a nem a Tetra megbízásából készült tanulmányok értendők.

88 — 212. pont

89 — Lásd különösen a határozat 80., 95–97. és 101–102. pontját.

90 — A határozat 97. pontja.

nösen olyan termékek esetében, mint például a friss tej, ahol nem szükséges a fényvédő kezelés⁹¹. A Bizottság szerint azt a tény, hogy nem vették figyelembe ezeket az értékeléseket, az ítéletnek az „erőfölény kiterjesztése” lehetséges következményeire vonatkozó része is megerősíti, amelyben is az Elsőfokú Bíróság, saját álláspontját ültetve a Bizottság álláspontja helyébe, lapidáris módon megállapítja, hogy a „friss tej [...] nem olyan termék, amely számára a PET által élvezett kereskedelmi előnyök különösen jelentősek [lennének]”⁹².

102. Egyetértek tehát a Bizottsággal abban, hogy az Elsőfokú Bíróság úgy hivatkozott a Canadean (Tetra megbízásából készített) tanulmányára, hogy nem vette figyelembe azt, hogy a Bizottság a tanulmányban szereplő előrejelzéseket általában nem tartotta megbízhatónak. Az Elsőfokú Bíróságnak ezzel szemben tekintetbe kellett volna vennie a Bizottság ellenvetéseit, amelyek szerint egyfelől ez a tanulmány tévesen „alkalmazott olyan modellt, amely az előző növekedést a jövőbeni növekedés indikátorának tekintette, és nem vett tudomást a védőkezelés technológiájában bekövetkező sajátos technológiai fejlődésről”, másfelől pedig tekintetbe véve, „hogy a termékek PET-be történő csomagolásáról szóló döntést az ügyfelek támasztotta kereslet indokolta, az [olyan] tanulmány, [mint a Canadean-féle tanulmány], amely kizárja az ügyfelek véleményét, nem tűnik különösebben megalapozottnak”⁹⁴.

101. Hozzátenném még, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a határozatra vonatkozó következtetését nem indokolja megfelelően az a megállapítás, miszerint „a Bizottság nem vitat[ta] sem a HDPE-nek az FT esetében való alkalmazására vonatkozó 17,3%-os, a Canadean által a 2000. évre megállapított globális adatot [...] sem pedig azt [a szintén a Canadeantól származó] előrejelzést, amely szerint ez az arány 2005-ig elér[het]i a 19,5%-ot”⁹³.

103. A fentiek alapján úgy gondolom, hogy a Bizottság által a folyékony tejtermékek csomagolása terén a PET előrelátható növekedése vonatkozásában megfogalmazott kifogásainak helyt kell adni.

91 — A határozatból világosan kitűnik, hogy míg „a fehér UHT tej fényvédő kezelést igényel[ti]”, a „friss tejet sikerrel [lehetett] nem védőkezelt (...) standard PET-be csomagolni” (76. és 77. pont). A Tetra szerint egyébként is a PET-nek a fényvédő kezelés szükségességéből eredően csak a „fehér UHT” tej esetében „korlátozta a felhasználást”. E tekintetben a Tetra úgy vélte, hogy „a PET fényvédő kezelésének technikai megoldásai” „magas költségeket és komplex gyártási technológiát feltételeztek, az újralhasznosítással kapcsolatos problémákat vetettek fel, és megszüntették a palack átlátszóságát, ami pedig a PET egyik legnagyobb előnye volt” (a határozat 74. pontja).

92 — 289. pont

93 — 212. pont, *in fine*.

104. Ugyanakkor nem hiszem, hogy helyt lehetne adni a PET-nek a gyümölcslevek csomagolása területén várható növekedése értékelésére vonatkozó kifogásnak.

94 — A határozat 123. pontja.

105. E tekintetben a Bizottság elsősorban azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság, jóllehet „a Bizottság elismer[te], hogy az érintett növekedés elsősorban az üvegről PET-re való áttérést [érintette volna], mégsem [végzett] semmilyen vizsgálatot az üveg piacán”⁹⁵. Az Elsőfokú Bíróság így nem vett tudomást a nem magas minőségű termékek („non-premium products”) üvegcsomagolásának vizsgálására vonatkozó, a megtámadott határozat alapjául szolgáló és a Bizottság válaszbeadványában részletesebben vizsgált lényeges adatokról. Ez az eljárás mód a Bizottság szerint megerősíti az Elsőfokú Bíróság azon téves irányvonalát, hogy az nem vesz figyelembe olyan lényeges elemeket, amelyek nem kerültek említésre a megtámadott határozatban, idézésre kerültek azonban a válaszbeadványban a határozatban található szükségszerűen általánosabban megfogalmazott megállapítások alátámasztására.

106. E tekintetben egyetértek a Tetrával, amennyiben az Elsőfokú Bíróság nem követett el hibát, amikor megállapította, hogy a Bizottság nem végzett elemzést az üveg piacán, tekintve, hogy némely halvány és jelentéktelen utaláson kívül ilyen elemzésnek nyoma sincs a határozatban. A Bizottság állításaival szemben ezt, az Elsőfokú Bíróság által felfedezett bizonyítási hiányosságot természetesen nem lehetett orvosolni a válaszbeadványban szereplő utólagos megállapításokkal, tekintve, hogy a határozat alapjául szolgáló bizonyítékokat és értékeléseket már

a határozatban világosan meg kellett volna jelölni, illetve nem lehetett volna utólag, az Elsőfokú Bíróság előtt folyó eljárásban bemutatni⁹⁶.

107. Végül, úgy tűnik, a Bizottság utolsóként megalapozottan kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság „a [PET] kartonhoz viszonyított magasabb költségeit” vette figyelembe, amikor annak a valószínűségét értékelte, hogy az „erőfölény kiterjesztés[ének]” hatására a Tetra tejágazatbeli ügyfelei felhagynak-e a karton alkalmazásával a PET javára⁹⁷.

108. Egyetértek a Bizottsággal abban, hogy a megtámadott határozat nem tartalmaz egyértelmű következtetést a PET és a karton közötti árkülönbözet vitatott kérdésére vonatkozóan, és abban, hogy következtésképpen az Elsőfokú Bíróság érdemben nem vizsgálhatott ilyen jellegű átfogó gazdasági értékelést, miután maga is megállapította, hogy a PET költségei magasabbak, mint a kartoné.

96 — A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy „az indoklási kötelezettség megsértését nem orvosolhatja az a tény, hogy az érintett fél a határozat indokait a [közösségi bíróság] előtt folyó eljárás során ismeri meg” (a 195/80. sz., Michel kontra Parlament ügyben 1981. november 26-án hozott ítélet [EBHT 1981., 2861. o.] 22. pontja). Ugyanebben az értelemben — lényegében — lásd még például a C-343/87. sz., Culin kontra Bizottság ügyben 1990. február 7-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-225. o.) 15. pontját és a C-15/98. és C-105/99. sz., Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. október 19-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-8855. o.) 70. pontját).

97 — A megtámadott ítélet 288. pontja. A PET és a karton közötti költségkülönbözetre vonatkozó megállapítást az Elsőfokú Bíróság megismétli a 326. pontban, amikor a kartonpiacok potenciális versenyhelyzetének gyengülését értékeli.

109. E tekintetben — ellentétben azzal, amit a Tetra állít, és amit a megtámadott ítélet következő része is megerősít⁹⁸ — nem hiszem, hogy a Bizottság hallgatólagosan elfogadta volna a Warrick-tanulmány eredményeit, amely szerint aszeptikus csomagolás esetén a PET 30–40%-kal drágább, mint a karton. Miután a Bizottság emlékeztetett az e tanulmányban levont következtetésekre, megállapította, hogy „piackutatása [...] nem eredményezett világos képet a PET-es és a kartonos csomagolórendszerek vonatkozó költségeiről”, tekintve, hogy a megkérdezettek egymásnak ellentmondó válaszokat adtak⁹⁹. Úgy gondolom tehát, egyértelmű, hogy ha ez utóbbi megállapítás nem vitatja valamilyen módon a Warrick-tanulmány eredményeit, arra bizonyosan nem enged következtetni, hogy a Bizottság hallgatólagosan elfogadta volna ezeket.

110. Nem hiszem továbbá, hogy a Bizottság — ahogyan azt a Tetra szeretné — megerősítette a PET magasabb költségét, amikor megállapította, hogy egyes ügyfelek azt „jelezték, hogy fontolóra vették volna a kartonról a PET-re való áttérést, ha a karton ára jelentősen — legalább 20%-kal, vagy ennél jobban — [emelkedett volna]”¹⁰⁰. Ez a megállapítás ugyanis egyes, a Bizottság által

végzett piackutatás keretében megkérdezett ügyfelek véleményének bemutatására szorítkozik, és amely piackutatás, mint láttuk, „nem eredményezett világos képet a PET-es és a kartonos csomagolórendszerek vonatkozó költségeiről”.

111. A körülményeket tekintve egyértelműnek tűnik számomra, hogy jöllehet az Elsőfokú Bíróság találhatott volna hiányosságokat a Bizottság vizsgálatában, vagy bírálhatta volna logikáját, koherenciáját vagy helytállóságát, de nem értékelhette volna önállóan a Bizottság birtokában lévő adatokat, hogy arra a következtetésre jusson, hogy a PET „költsége magasabb, [...] mint a kartoné”.

c) Következtetések a fellebbezés első jogalapjáról

112. A fentebb tett megállapítások összegzésére figyelemmel úgy vélem, hogy az első jogalap részben megalapozott, és elsősorban a Bizottság azon kifogásainak kell helyt adni, amelyek a PET alkalmazásának a folyékony tejtermékek csomagolása terén való növekedésére, illetve a PET és a karton közötti árkülönbségre vonatkoznak.

98 — 326. pont.

99 — A megtámadott ítélet 92. pontja. Piackutatásainak eredményeire a Bizottság különösen azt állapította meg, hogy „[a] piac egyes szereplői azt jelezték, hogy a legtöbb alkalmazás, és különösen a fényvédelmet igénylő termékek esetében a PET drágább. A megkérdezettek nagyobb része azonban nem volt képes meghatározni a pontos költségkülönbséget, a legtöbb esetben azért, mert nem rendelkeztek elég tapasztalattal mindkét anyag terén. Egyes harmadik személyek azonban (különösen, akik nagyobb tapasztalattal rendelkeztek a PET-tel kapcsolatban), úgy tájékoztatták a Bizottságot, hogy számukra a PET ténylegesen olcsóbb volt, mint a karton” (92. pont).

100 — A határozat 397. pontja.

Az egyes magatartások jogellenessége figyelembevételének és a tisztán magatartásbeli kötelezettségvállalások tekintetbevételének igényére vonatkozó jogalapról

113. Fellebbezésének második jogalapjával a Bizottság az Elsőfokú Bíróságnak az „erőfölény kiterjesztés[ére]” vonatkozó általános jellegű értékeléseit bírálja (lásd a fenti 36–39. pontot), kifogásolván, hogy ez a bíróság arra kérte, hogy mint ettől a gyakorlattól visszatartó hatást vegye figyelembe: i) az ezt érintő olyan magatartások jogellenes jellegét, amelyek az erőfölénnyel való visszaéléshez vezettek volna¹⁰¹; ii) a Tetra által javasolt tisztán magatartásbeli kötelezettségeket, amelyek lényege a visszaélésszerű magatartásoktól való tartózkodás egyszerű ígérete.

114. Az első álláspont tekintetében a Bizottság emlékeztet arra, hogy a 4064/89 rendelet az összefonódás *ex ante* ellenőrzését írja elő, a piac olyan szerkezeti változásainak megelőzése céljából, amelyek visszaélésszerű magatartásokhoz vezethetnek. Amennyiben valamely adott piacon erőfölényben lévő vállalkozás megszerez valamely másik, szomszédos piacon működő vállalkozást, az összefonódást meg kellene tiltani, ha az össze-

fonódásból létrejövő egység visszaélésszerű magatartások felvételére alkalmas eszközökkel és ösztönzőkkel rendelkezne, amelyek lehetővé tennék számára, hogy kiszorítsa versenytársait a második piacról¹⁰². Tehát az Elsőfokú Bíróság tévesen értelmezte a rendelet 2. cikkét, amikor annak értékelésére is felkérte a Bizottságot, hogy az összefonódásból létrejövő egység erőfölényével való visszaélésre ösztönző gazdasági eszközöket lehetne-e a visszaélés jogellenességéből eredő visszatartó hatásokkal ellensúlyozni.

115. A Bizottság szerint a rendelet további téves értelmezése vezette az Elsőfokú Bíróságot annak megállapítására, hogy „meg kell [...] különböztetni egyfelől azt a helyzetet, amelyben valamely konglomerátum hatással bíró összefonódás közvetlenül módosítja a verseny feltételeit a második piacon, és az ezen való erőfölény létrejöttét vagy megerősödését okozza az első piacon már meglévő erőfölény hatására, másfelől pedig azt a helyzetet, amelyben az erőfölény létrejötté vagy megerősödése a második piacon nem az összefonódás közvetlen következménye, hanem csak bizonyos idő eltelte után következik be az új egység által az első piacon tanúsított magatartás eredményeként, ahol már erőfölénnyel bír. Ez utóbbi esetben nem az összefonódás eredményeként kialakuló piaci szerkezet fogja létrehozni vagy meg-

101 — E tekintetben emlékeztetnék arra, hogy „az aszeptikus karton piacairól kiinduló erőfölény kiterjesztése [...] az új egység azon lehetőségén kívül, hogy olyan eszközökhöz folyamodjon, amelyek a kartonsomagoló-berendezések és a kartonba csomagolható termékek értékesítését a PET-csomagolóberendezések és a PET-be csomagolható termékek értékesítésével társítják, beleértve a kényszereladáshoz folyamodást is [...]”, elsősorban az új egység valószínű kizorító vagy felfaló áralkalmazásához [»predatory pricing«], másodsorban árháborúhoz, harmadsorban pedig hűségén alapuló engedményekhez vezetett volna” (a megátadott ítélet 156. pontja).

102 — E tekintetben a Bizottság a válaszbeadványban és a tárgyaláson is pontosította, hogy a piaci körülmények olyan strukturális változása, amely lehetővé tenné az összefonódásból létrejövő egység számára, hogy megszerezze ezeket az eszközöket és ösztönzőket, azonnal erőfölény létrejöttéhez vezetne a második piacon.

erősíteni a rendelet 2. és 3. cikke szerinti erőfölényt, hanem az érintett jövőbeni magatartás”¹⁰³. A Bizottság véleménye szerint ugyanis az Elsőfokú Bíróság megítélésével szemben ez utóbbi esetben is az összefonódás lenne az erőfölény létrejöttének vagy megerősödésnek oka, amennyiben az összefonódás közvetlen és azonnali hatására kialakulnának azok a feltételek, amelyek között a visszaélésszerű magatartások nem csak lehetségesek, de gazdasági szempontból racionálisak is lennének.

116. Végül a Bizottság azt állítja, hogy áthághatatlan jogi és gyakorlati akadályai vannak a bizonyos magatartások jogellenes jellegéből eredő lehetséges visszatartó hatás elemzésének. Nem lehetne ugyanis kellő bizonyossággal értékelni azt, hogy egyes vállalkozások mennyire hajlanak a jogellenes magatartásformák irányába, valamint azt, hogy a jogellenesség felfedezése és szankcionálása milyen hatással lenne a vállalkozások magatartására.

117. A második, a Tetra magatartásbeli kötelezettségvállalásaira (lásd a fenti 113. pontot) vonatkozó álláspont tekintetében a Bizottság megjegyzi, hogy a 4064/89

által előírt *ex ante* ellenőrzés célját figyelembe véve, azok a kötelezettségvállalások, amelyek szerint a vállalkozások nem élnék vissza az összefonódásból létrejött vagy megerősödött erőfölényükkel, elfogadhatatlanok, amennyiben nem teszik lehetővé azon strukturális problémák orvoslását, amelyeket a rendelet el akar kerülni. Mivel az Elsőfokú Bíróság arra kötelezte a Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezeket a kötelezettségvállalásokat, megsértette a rendeletet, különösen annak 2. cikkét és 8. cikke (2) bekezdését. Mindenesetre, a Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen állapította meg, hogy nem vette figyelembe a Tetra által javasolt magatartásbeli kötelezettségvállalásokat, ugyanis a határozatból kitűnik, hogy ezeket a kötelezettségvállalásokat a Bizottság megvizsgálta, és elvetette, egyrészt elvi okokból, másrészt pedig azért, mert „ezek ellenőrzése rendkívül nehéz, ha nem egyenesen lehetetlen” lett volna¹⁰⁴.

118. A Bizottság ezen érvei nem tűnnek számomra meggyőzőnek.

119. Az Elsőfokú Bírósággal szembeni kifogások csak akkor lettek volna indokoltak, ha a határozatból az tűnt volna ki, ahogyan azt a Bizottság válaszbeadványában és a tárgyaláson állította, hogy az összefonódás strukturális módosulásokat eredményezett volna a piacon, amelyek azonnal és automatikusan egy második erőfölény létrejöttéhez vezettek

103 — A megfámadott ítélet 154. pontja.

104 — A határozat 431. pontja.

volna, amellyel az új egység előrelátható magatartása által visszaélhetett volna.

120. Ahogyan azonban a Tetra jogosan kiemelte, a határozat nem azt állapította meg, hogy az összefonódásból létrejövő egység azonnal és automatikusan erőfölényre tenne szert a PET-es csomagolóberendezések piacán, hanem csak azt jelezte előre, hogy ez a Tetrának a kartonpiacon már fennálló erőfölénye kihasználása nyomán később bekövetkezhet.

121. Ez világosan kiderül például a határozatnak abból a részéből, ahol az olvasható, hogy „a Tetra kartoncsomagolásban fennálló erőfölényének és a Sidel PET-es csomagolóberendezések terén való vezető helyzetének kombinációja [...] olyan piaci struktúrát [teremtett volna], amely [lehetővé tette volna] az egyesülésből létrejövő egység számára, hogy a PET-es csomagolóberendezések piacán való erőfölény megszerzése érdekében kiaknázza saját, az aszeptikus kartoncsomagolás piacán meglévő erőfölényét”¹⁰⁵. Ebből a részletből világosan látszik, hogy az összefonódás *azonnal* olyan piaci struktúrát

teremtett volna, amely az új egység számára bizonyos „erőfölény kiterjesztése” műveletek végrehajtására alkalmas eszközöket és ösztönzőket biztosított volna, valamint azt, hogy e műveletek segítségével a *későbbiekben* erőfölényre tegyen szert a PET-es csomagolóberendezések piacain.

122. A körülményeket tekintve az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg tehát, hogy a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie azokat az elemeket is, amelyek befolyásolhatták volna annak valószínűségét, hogy az összefonódásból létrejövő egység olyan magatartást fog tanúsítani, amely lehetővé tenné számára az előrejelzett erőfölény megszerzését a PET-es csomagolóberendezések piacain.

123. Más szóval — ahogyan azt a Tetra hangsúlyozta — az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, amennyiben a Bizottság értékelte az említett magatartásokra irányuló gazdasági ösztönzőket, hogy e vonatkozásban figyelembe kellett volna vennie azt a lehetséges visszatartó hatást, amely a kérdéses magatartások jogellenességéből (amely magatartások a Tetrának a karton területén már fennálló erőfölényével való visszaéléshez vezettek volna), vagy azokból a vállalkozás által javasolt kötelezettségvállalásokból ered.

105 — 342. pont. Ugyanebben az értelemben lásd a 330. pontot, amelyben pontosításra kerül, hogy „a Sidel megszerzésével a Tetra biztosítaná magának erőfölénye fenntartását és megerősítését az aszeptikus karton terén, köszönhetően annak, hogy megszabadult a Sidel által támasztott versenyhelyzettől. Sőt, a karton terén való erőfölényét kihasználva a Tetra/Sidel-nek *lehetősége lenne, hogy a PET-berendezések terén is erőfölényre tegyenek szert*, különösen a kis- és nagyteljesítményű automatikus fűvógépek terén az érintett végtermékek szegmenseiben” (a kiemelés tőlem). Ezzel analóg megállapítások a határozat egyéb részeiben is szerepelnek, így a 331., 359. és 389. pontban.

124. A Bizottság állításától eltérően az Elsőfokú Bíróság azzal, hogy a Bizottságot arra

kérte, hogy vegye figyelembe azon bizonyos magatartások jogellenes jellegét, amelyekben az „erőfölény kiterjesztése” konkrét formát ölt, illetve a Tetra által e tekintetben javasolt kötelezettségvállalásokat, egyáltalán nem várta el, hogy a Bizottság értékelje annak a valószínűségét, hogy az új egység vissza fog-e élni az összefonódásból létrejövő erőfölénnyel. Az Elsőfokú Bíróság egyszerűen csak azt kérte a Bizottságtól, hogy annak valószínűségét értékelje, hogy a Tetrának a karton terén meglévő erőfölényét kiaknázva, az új egység szert tehet-e erőfölényre a PET-es csomagolóberendezések piacain, tehát a Bizottságnak azt kellett volna értékelnie, hogy az összefonódás létrehozott-e volna egy, a 4064/89 rendelet 2. cikke szerinti erőfölényt.

125. Nem gondolom egyébként, hogy áthághatatlan jogi és gyakorlati akadályai lennének az Elsőfokú Bíróság által kért értékelés elvégzésének. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis nem azt várta el, hogy a Bizottság nagy bizonyossággal megállapítsa, hogy a kérdéses magatartások jogellenes jellege vagy a Tetra által javasolt kötelezettségvállalások távol tartanak a vállalkozást ezen magatartásoktól, mint ahogyan azt sem várta el, hogy a Bizottság bebizonyítsa, hogy a határozatban említett gazdasági ösztönzők biztosan ezen magatartásokra ösztönözték volna a Tetrát. Az Elsőfokú Bíróság csak azt kérte a Bizottságtól, hogy előrejelzés jellegű értékelésében vegye figyelembe ezeket az elemeket, és például azt vizsgálja, hogy — az ágazat szokásos kereskedelmi gyakorlatára tekintettel — a Bizottság, a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok vagy a kárt szenvedett versenytársak könnyen tudomást szerezhettek-e volna az esetleges jogellenes magatartásról.

126. Nem tűnik meggyőzőnek a Bizottság azon érvelése, amely szerint az Elsőfokú Bíróság hibát követett el, amikor nem vett tudomást a Tetra által javasolt magatartásbeli kötelezettségvállalásokra vonatkozó elemzéséről. Ahogyan a Tetra helyesen megállapította, a Bizottság sommásan és indoklás nélkül csak annak megállapítására szorítkozott, hogy a kérdéses kötelezettségvállalások „ellenőrzése rendkívül nehéz, ha nem egyenesen lehetetlen” lett volna, és nem értékelte megfelelően, hogy egyrészt ezek hogyan hatottak volna az összefonódásból létrejövő egység jövőbeni viselkedésére, másrészt pedig különösen azt, hogy ezek jelentős visszatartó erőt jelentettek volna az előrelátható „erőfölény kiterjesztésére” irányuló műveletek végrehajtása tekintetében.

127. A fentiek figyelembevételével azt a következtetést kell levonnunk, hogy a Bizottság kifogásai nem megalapozottak. Ismétlem, másképpen lett volna, ha a határozat alapján nyilvánvaló lett volna, hogy az összefonódás olyan piacszerkezeti változásokat okozott volna, amelyek azonnal és automatikusan erőfölény létrejöttéhez vezettek volna a PET piacain. Ezt állította válaszbeadványában és a tárgyalás folyamán maga a Bizottság is, de ahogyan láttuk, nem ez szerepel a megadott határozatban.

128. A fenti megállapítások alapján tehát úgy ítélem meg, hogy a második jogalapot el kell utasítani.

Az SBM-gépek végső felhasználás szerinti piacainak megkülönböztetésére vonatkozó jogalap

129. Fellebbezésének harmadik jogalapjával a Bizottság azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem erősítette meg a (kis- és nagyteljesítményű) „érzékeny” termékek csomagolására alkalmas SBM-gépek sajátos piacainak megkülönböztetésére vonatkozó értékelését. E tekintetben a Bizottság több jogalapot is megfogalmaz, elsősorban e gépek keresletének és kínálatának jellemzőire vonatkozó jogalapok elhatárolásával.

130. Az első jogalapok tekintetében a Bizottság vitatja azt a következtetést, amely szerint „a megtámadott határozat nem tartalmazott elég szilárd bizonyítékokat az érzékeny termékek kiszerezéséhez használt SBM-gépek állítólagos sajátos jellemzőinek bizonyítására”¹⁰⁶. A Bizottság megítélése szerint — a legtömörebben megfogalmazva — az Elsőfokú Bíróság úgy jutott erre a következtetésre, hogy nem vette figyelembe a határozatban és a válaszbeadványban szereplő, az SBM-gépeknek az ügyfelek speciális igényeihez való átalakítására vonatkozó információkat, és tévesen alapozta meggyőződését a Tetrának a tárgyaláson tett ellenkező értelmű megállapításaira.

131. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy ez a vállalkozás könnyen megcáfolhatja, amit a határozat világosan megállapított, hogy „az automatikus fűvógépek nagy többsége »általános« jellegű [volt]”, de hogy „ennek ellenére azon PET-es csomagológépsor, amelynek az automatikus fűvógép csak egyik elemét alkotja, általában az adott ügyfél termékeinek speciális igényei szerint készül[t]”¹⁰⁷. Tehát a Bizottság állításával ellentétben a határozatból az következik, hogy az SBM-gépek nagyrészt általánosak voltak, tehát különböző termékek csomagolására alkalmasak, míg a PET-es csomagológépsorok, amelyeknek az említett gépek csak egyik elemét alkották, speciális termékek csomagolására, mintegy „méretre” készültek.

132. A határozat ezen érvelésével szemben az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította tehát meg, hogy „a pusztán körülmény, hogy minden egyes SBM-gépet valamely PET-es gépsorba kell[ett] beállítani ahhoz, hogy azokat megfelelően használni lehessen, nem indokolja, hogy az ugyanezen gépsor [...] többi PET-berendezésének, különösen az aszeptikus PET-es töltőberendezések különleges jellege miatt különlegesnek kellene tekinteni magukat az SBM-gépeket is”¹⁰⁸.

133. Ami a válaszbeadványban utólagosan szolgáltatott, a minden SBM-gépen a különleges PET-es csomagológépsorokba történő

107 — 177. pont.

108 — 265. pont.

beilleszthetőségükért elvégzett technikai átalakításokra vonatkozó információkat illeti, az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy „ezekre az információkra semmiféle utalás nem történt a megtámadott határozatban”¹⁰⁹. Ahogyan már említettük, a határozat alapjául szolgáló bizonyítékokat és értékeléseket már a határozatban világosan meg kellett volna jelölni, és ezeket nem lehetett volna utólag, az Elsőfokú Bíróság előtt folyó eljárásban bemutatni (lásd a fenti 106. pontot).

134. A fentiek alapján az Elsőfokú Bíróságnak — a Tetra által megjelölt elemek alapján — a válaszbeadványban szereplő technikai jellegű utólagos érvelésével szemben levont következtetéseit elfogadhatatlannak kell tartanunk. Bár az Elsőfokú Bíróság mindent megtett, hogy ne bocsátkozzon ilyen jellegű következtetésekbe, ez nem zárja ki, hogy a Bizottság a bíróság előtt ne hivatkozhatott volna olyan bizonyítékokra, amelyekre semmilyen utalást nem tett a megtámadott határozatban.

135. Az SBM-gépek kínálatának jellemzőire vonatkozó kifogásról mondottak után rátérhetünk a keresleti oldalra vonatkozó kifogásokra.

136. E tekintetben tisztázni kell, hogy ezek a kifogások a Bizottságnak az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépek speciális piacának azonosítására irányuló érvelésére vonatkoznak, figyelembe véve azt az árdiszkriminációt, amelyet korábban a Sidel alkalmazott az említett termékeket csomagolni szándékozó ügyfeleivel szemben, illetve e politikának az új egység által történő folytatásának lehetőségét is.

137. Ez az érvelés elsősorban azon a kettős elméleti előfeltevésen alapult, hogy „az ügyfelek egy, az érintett termék alapján elkülönült csoportja szűkebb és elkülönültebb termékpiacot alkothat, amikor ez a csoport árdiszkrimináció alanya lehet” és, hogy „ez általában az alábbi feltételek fennállása esetén következik be: a) egyértelműen azonosítani lehet azt a csoportot, amelyhez az ügyfél az érintett termék megszerzésének pillanatában tartozik, és b) az ügyfelek közötti ügylet, vagy a harmadik személyek általi közvetítés még nem zárult le”¹¹⁰. Ebből az előfeltevésből kiindulva, és tekintettel arra, hogy az említett feltételek fennálltak az ügyben, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépeknek léteznek saját piacai.

138. A jelen kifogásokkal a Bizottság a megtámadott ítélet ezen érvelésre vonatkozó értékelését bírálja, elsősorban azt vitatván, hogy az Elsőfokú Bíróság: i) hibát követett el,

amikor nem vette figyelembe a Sidel által korábban alkalmazott árdiszkriminációt, abból a feltevésből kiindulva, hogy „ez nem volt elégséges annak bizonyítására, hogy az új egység a jövőben is ilyen magatartást [fog] tanúsítani”, tekintve, hogy „ez utóbbit, az összefonódás előtti Sideltől eltérően, nemcsak kötelezettségvállalásai [fogják] kötni, hanem azok a kötelezettségek is, amelyek a Tetra magatartását korlátozták”¹¹¹; ii) hibát követett el, amikor nem vette figyelembe az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépeket alkalmazni szándékozó ügyfélkör elkülönítésének lehetőségére vonatkozó észrevételeit, és félreértette ennek jelentőségét; valamint iii) félreértette, és tévedésből nem vette figyelembe arra vonatkozó észrevételeit, hogy egy adott gyártó gépeit lehetetlen másoktól beszerezni (lényegében más ügyfelektől, akik a gépeket használtan szeretnék értékesíteni).

139. Ezek a kifogások sem tűnnek megalapozottnak.

140. Az első kifogás vonatkozásában egyet kell értenem a Tetrával abban, hogy a vitatott megállapításnak semmi köze az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépek saját piacainak elkülönítéséhez. Ez a releváns piacok meghatározásától távol eső megállapítás az ítéletnek azon „módszerek” vizsgálatára vonatkozó részében található,

amelyekkel „az új egység előidézhetette [volna] az [előre jelzett] »erőfölény kiterjesztését«, és különösen arra az igényre vonatkozó, miszerint ezt a vizsgálatot „azokra [a módszerekre] kell korlátozni, amelyek — legalábbis látszólag — nem valósítanak meg erőfölénnyel való visszaélést az aszeptikus karton piacain”, és figyelembe kell venni a Tetra által javasolt kötelezettségvállalásokat (lásd a fenti 43. pontot).

141. A fellebbezésben állítottaktól eltérően úgy gondolom, hogy az Elsőfokú Bíróság megvizsgálta és megértette a Bizottság érvelésének egyes lépéseit. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy ez az érvelés lényeges logikai hibában szenved, tekintve, hogy az új egységnek az a lehetősége, hogy azonosítsa az „érzékeny” termékeket csomagolni szándékozó ügyfeleket (tehát, hogy áron alapuló megkülönböztetést alkalmazzon velük szemben), „nem zárta ki azt, hogy ezek az ügyfelek más SBM-gépforgalmazókhoz is fordulhatnak, amennyiben többé már nem [lennének] elégedettek az említett egység által kínált feltételekkel”¹¹².

142. Tömörsege ellenére lényegében egyet értek az Elsőfokú Bíróság ezen értékelésével. Úgy gondolom ugyanis, hogy bár az új egység képes lenne az „érzékeny” termékeket csomagolni szándékozó ügyfelek azonosítására,

111 — A megtámadott ítélet 223. pontja.

112 — 268. pont.

illetve, tekintve, hogy ezen ügyfelek számára lehetetlen a gépeket más forgalmazóktól beszerezni, úgy döntene, hogy számukra magasabb árat szab meg, mint amelyet egyéb ügyfeleivel szemben alkalmazott, mindez önmagában még nem tenné lehetővé, hogy el lehessen különíteni az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépek sajátos piacait annyiban — amint azt az Elsőfokú Bíróság is megállapította —, amennyiben a „diszkriminált” ügyfelek fordulhatnak volna más, ezen árpolitikát nem gyakorló forgalmazókhoz.

143. Megítélésem szerint egyébként az a tény, hogy csak egy (versenytársai által nem követett) szereplő alkalmaz árdiszkriminációt ügyfelei egy sajátos csoportjával szemben, önmagában még nem teszi lehetővé, hogy ezen ügyfelek vonatkozásában egy külön piacot lehessen azonosítani, miután más, e politikát nem gyakorló szereplők jelenléte elkerülhetővé teszi, hogy a kérdéses ügyfélcsoporttal szemben lényegesen eltérő piaci feltételek alakuljanak ki.

144. Nem hiszem tehát, hogy az Elsőfokú Bíróság jogban való tévedéseket követett el, amikor a Bizottságnak a Sidel által korábban alkalmazott árdiszkriminációjára és e politika új egység által való követésének lehetőségére alapozott érvelését kifogásolta.

145. A fenti megállapítások együttese alapján azt javaslom tehát, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezés második jogalapját.

A Tetrának a karton területén való erőfölénye megerősödésére vonatkozó jogalapról

146. Fellebbezésének negyedik jogalapjával a Bizottság az Elsőfokú Bíróságnak azt a következtetését támadja, amely szerint „a megtámadott határozatban hivatkozott elemek nem bizonyították, hogy a módosított összefonódásnak a Tetra erőfölényére gyakorolt hatásai, elsősorban az aszeptikus karton piacain, a Sidel — mint potenciális versenytárs kiszorításával — megfeleltek [volna] a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében előírt feltételeknek”¹¹³.

147. E tekintetben a Bizottság elsősorban azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem ismerte el, hogy a „potenciális” versenyhelyzetnek a PET piacairól eredő korlátozódása önmagában a Tetra erőfölényének megerősödését okozta volna. Az Elsőfokú Bíróság tévesen annak bizonyítására kötelezte, hogy a „po-

tenciális” versenyhelyzetnek ez a korlátozódása „megerősíthette [volna] a Tetra erőfölényét *versenytársaival szemben* az aszeptikus kartonok piacain”¹¹⁴, tekintve, hogy ezt a megerősödést nem a Tetra versenytársainak, hanem azon elkerülhetetlen hatások vonatkozásában kellett volna értékelnie, amelyeket a „potenciális” versenynek a PET piacairól eredő korlátozódása keltett volna az ügyfelekkel és a fogyasztókkal szemben a karton árának emelkedése (vagy elmaradt csökkenése) és a termékek csekélyebb mértékű innovációjának formájában.

148. A Bizottság szerint, tekintettel a fellebbezés első jogalapjában elmondottakra, az Elsőfokú Bíróság tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy a „potenciális” versenyhelyzet korlátozódásáról szóló értékelését megcáfolja az a tény, hogy az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló PET növekedése „valószínűleg sokkal kevésbé határozott [lett] volna, mint ahogyan [azt a Bizottság fellebe-csülte]”¹¹⁵.

149. A Bizottság az Elsőfokú Bíróságnak azt a következtetést is vitatja, amely szerint nem nyert „bizonyítást, hogy a PET piacairól eredő versenyhelyzet megszűnésének vagy

csökkenésének esetén a Tetra nem csökkentette [volna] kartoncsomagolásai árát, és felhagyott [volna] az innovációval”¹¹⁶.

150. E tekintetben a Bizottság először is megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság értékelése a „potenciális” versenyhelyzet csökkenésének a karton árára gyakorolt hatására vonatkozóan abból a téves meggyőződésből indul ki, hogy a PET költsége magasabb, mint a kartoné (a Bizottság ehelyütt is fellebbezésének első jogalapjában szereplő megállapításaira utal). Továbbra is ezen értékelésre vonatkozóan a Bizottság visszautasítja az Elsőfokú Bíróságnak azt a kifogását, hogy nem fejtette ki azt, hogy a Tetra versenytársai miért nem húzhattak volna hasznót a karton árának emelkedéséből, így az Elsőfokú Bíróság a Bizottság szerint nem vette figyelembe, hogy ezek a versenytársak a Tetra jelentős erőfölénye miatt úgymond a piac szélére szorultak. A Bizottság azt is kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe a karton árára gyakorolt azon hatásokat, amelyek abból a tényből erednek, hogy a PET piaci legfontosabb szereplőjének megszerzése következtében a Tetra nyugodtan úgy vélhette volna, hogy a kartonról a PET-re áttért ügyfeleinek nagy részét a Sidelen keresztül „visszaszerezheti”.

151. A Bizottság a „potenciális” versenyhelyzet korlátozódásának az innovációra gyakorolt hatásaira vonatkozólag is azt kifo-

114 — 323. pont. A kiemelés a Bizottságtól.

115 — 324. pont.

116 — 325. pont.

gásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság túlbecsülte a Tetra erőfölénye által a piac szélére szorult versenytársak lehetséges reakcióját. Végül, a Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság hibát követett el: egyfelől nem vett tudomást a PET növekedése által keltett innovációs kényszer és a Tetra versenytársai által a kartonpiacon keltett kényszer között; másfelől pedig megállapította, hogy a Tetra által legújabbán bevezetett innovációk nem a PET miatti nyomásnak köszönhetőek.

152. Mielőtt rátérnénk e kifogások értékelésére, pontosítanunk kell, hogy — amint azt a Tetra megjegyezte — az a *potenciális* versenyhelyzet, amelyre e jogalapban utalás történik, nem azonos azzal a versenyhelyzettel, amelyet azok a vállalkozások hoztak létre, amelyek beléphettek volna a kartoncsomagolások piacaira, és amelyek tehát a Tetra potenciális versenytársai lehettek volna ezeken a piacokon. Arról a *közvetett* versenyhelyzetről van egyértelműen szó, amelyet a nem a kartoncsomagolások piacain (bár ezzel szomszédos piacokon) tevékenykedő vállalkozások támasztottak, amelyek azon anyaghoz — a PET-hez — gyártottak csomagolóberendezéseket, amely gazdasági szempontból a Bizottság megítélése szerint a kartonnak csak „gyenge helyettesítője”¹¹⁷. Ezért a

következőkben a *közvetett* versenyhelyzetre utalok, nem pedig a PET-ből eredő *potenciális* versenyhelyzetre.

153. Ezt megállapítván, egyetértek a Tetrával abban, hogy nem lehet azt állítani, hogy a közvetett versenyhelyzetnek a szomszédos piacon működő vállalkozás megszerzéséből következő korlátozódása *önmagában* meghatározná valamely erőfölénynek a 4064/89 rendelet 2. cikke szerinti megerősödését. Figyelembe véve ugyanis az „erőfölénynek” a Bíróság ítélezési gyakorlatában elfogadott, ismert fogalmát, azt kell értékelni, hogy vajon a közvetett versenyhelyzetnek ez a korlátozódása növelheti-e az erőfölényben lévő vállalkozás „gazdasági erejét”, ami lehetőséget biztosít számára, hogy még inkább (vagy még könnyebben) megakadályozza „az érintett piacon fennálló tényleges verseny fenn tartását úgy, hogy lehetővé teszi a versenytársaitól, ügyfeleiktől és végül a fogyasztóktól [...] [még] független[ebb] magatartást”¹¹⁸.

154. Az elmondottakból az is következik, hogy elemzésében az Elsőfokú Bíróságnak erre a fogalomra kellett volna pontosabban utalnia ahelyett, hogy megállapította volna, hogy a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a közvetett versenyhelyzet PET-ből eredő kor-

117 — Lásd különösen a megtámadott határozat 332. pontját, amelyben pontosításra kerül, hogy a karton és a PET „egymás technikai helyettesítői, abban az értelemben, hogy mindkettőt [lehetett] alkalmazni az érintett végtermékek csomagolására, és gazdasági szempontból egymás „gyenge helyettesítőinek” [voltak] tekinthetők”. Ebben a tekintetben lásd még a határozat 163. pontját (a jelen indítvány [hivatkozás fent] 10. pontja), amelyben említésre kerül, hogy a PET- és a kartoncsomagoló-rendszerek piacainak definíciója a jövőben megváltozhat.

118 — Lásd a Bíróság 85/76. sz., Hoffmann-La Roche kontra Bizottság ügyben 1979. február 13-án hozott ítéletének (EBHT 1979., 461. o.) 38. pontját; a kiemelés tőlem.

látozódása „megerősíthette volna a Tetra erőfölényét *versenytársaival szemben* az aszeptikus karton piacain”. Úgy gondolom azonban, hogy nem különösen súlyos pontatlanságról van szó, amely megcáfolhatná az Elsőfokú Bíróság következtetéseit, tekintve, hogy egyébként is értékelte és több ponton is hibásnak találta a Bizottság érvelését, amely arra irányult, hogy kimutassa azokat a hatásokat, amelyeket a közvetett versenyhelyzet PET-ből eredő korlátozódása keltett volna az ügyfelekkel és a fogyasztókkal szemben a karton árának emelkedése (vagy elmaradt csökkenése) és a termékek csekélyebb mértékű innovációjának formájában.

155. Hasonlóképpen, úgy vélem, hogy az Elsőfokú Bíróság következtetését nem cáfolják meg azok a hibák, amelyeket kétségtelenül elkövetett a PET-nek a folyékony tejtermékek csomagolása terén várható növekedésének értékelésére vonatkozóan (lásd a fenti 103. és 112. pontot)¹¹⁹.

156. Az a megállapítás, hogy a PET növekedése az „érzékeny” termékek csomagolása terén, „a GYI, valamint a kávé-és teaalapú italok kivételével valószínűleg sokkal kisebb lett [volna], mint ahogyan azt a Bizottság

felbecsülte”, arra a véleményre vezette az Elsőfokú Bíróságot, hogy „a megtámadott ítéletben hivatkozott elemek alapján nem lehet[ne] a szükséges bizonyossággal megindokolni valamely összefonódás megtiltását, ha a módosított összefonódás végrehajtása a korábbiakhoz képest függetlenebb helyzetbe [hozta volna] a Tetrát versenytársaival szemben az aszeptikus karton piacain.”¹²⁰. Az Elsőfokú Bíróság nemcsak ennek megállapítására szorítkozott, hanem folytatta elemzését, és arra a következtetésre jutott, „hogy a Tetra jövőbeni magatartására vonatkozó azon két ténybeli elem, amelyekre a Bizottság támaszkodott, hogy a módosított összefonódás kartonpiacokra gyakorolt állítólagos negatív hatásait igazolja, egyike sem nyert *minden esetben* teljes körű bizonyítást” (a kiemelés tőlem). Az Elsőfokú Bíróság szerint — ahogyan láttuk — különösen az nem nyert „bizonyítást, hogy a PET piacairól eredő versenyhelyzet megszűnésének vagy korlátozódásának esetén a Tetra nem csökkentette [volna] kartoncsomagolásai árát, és felhagyott [volna] az innovációval”¹²¹.

157. A Bizottság e következtetésre vonatkozó kifogásának értékelésére rátérve először is megjegyzem, hogy a Bizottság álláspontjától eltérően az Elsőfokú Bíróságnak a PET piacairól eredő közvetett versenyhelyzet kor-

119 — E tekintetben emlékeztetnék arra, hogy megalapozatlannak ítélttem a Bizottságnak azt a kifogását, amely azokra a hibákra vonatkozik, amelyeket az Elsőfokú Bíróság követett volna el a PET-nek a juice-ok csomagolása terén előrelátható növekedésére vonatkozó értékelésében (lásd a fenti 104. pontot).

120 — A megtámadott ítélet 324. pontja.

121 — 325. pont.

látozódásának a karton árára gyakorolt hatására vonatkozó értékelését véleményem szerint nem cáfolja meg az a téves meggyőződés, hogy a PET költségei magasabbak, mint a kartoné (az Elsőfokú Bíróság által ténylegesen elkövetett hiba tekintetében lásd a fenti 111. és 112. pontot).

közötti árkülönbséget» [...], nem fejt ki, hogy a Tetra az összefonódás nélkül mi okból kényszerült volna erre az árcsökkentésre, hogy megtarthassa ügyfeleit. Ezek az ügyfelek ugyanis nem tértek [volna] át a PET-re, csak ha a karton ára legalább 20%-kal [emelkedett volna], vagy a PET ára csökkent volna ennek megfelelően”¹²²;

158. Emlékeztetnék arra, hogy a Bizottság-nak azon álláspontjára vonatkozóan, amely szerint az összefonódás lehetővé tette volna a Tetra számára, hogy elkerülje a karton árának csökkenését, amire egyébként rákényszerült volna, az Elsőfokú Bíróság megállapította:

i) hogy, „ami a karton piacainak »árakra érzékenyebb« ügyfeleit illeti, akik a Bizottság piackutatása alkalmával jelezték, »hogy csak akkor tér[né]nek át a kartonról a PET-re, ha a karton ára jelentősen — 20%-kal vagy annál jobban — [emelkedne]« [...], kétségtelen [volt], hogy nem [lett volna] szükség a karton árának csökkenésére ahhoz, hogy ezek az ügyfelek [továbbra is] a kartonpiacon maradjanak. A megtámadott határozat egyszerűen megállapítván, hogy »ugyanezen ügyfelek valószínűleg nem tértek [volna] át a kartonról a PET-re, amennyiben a karton árának csökkenése növelte [volna] a kartonos csomagológépsor és a PET-es csomagológépsor

ii) hogy, „a Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozott ugyan annak lehetőségére, hogy a Tetra az összefonódás után biztosabb lett [volna] abban, hogy felfemeli árait az aszeptikus karton piacain ezen ügyfelekkel szemben, de nem fejtette ki különösebben, hogy ez mi okból nem [tette volna lehetővé] a Tetrának a PET-piacon is aktív kartonpiaci versenytársai számára — mint a SIG és az Elopak —, hogy ebből nyereségre tegyenek szert”¹²³;

iii) hogy, „azon italgyártókat illetően, akik annak ellenére, hogy a PET lényegesen drágább a kartonnál, kereskedelmi okokból a kartonról a PET-re [tértek volna át], a karton árának csökkenése

122 — 327. pont.

123 — Uo.

nem [győzte volna meg] szükségszerűen ezeket az » árra nem érzékeny« ügyfeleket arról, hogy továbbra is kitartsanak a kartoncsomagolás mellett”¹²⁴;

- iv) hogy a „megtámadott határozat nem bizonyította, hogy a PET-berendezések piacain tevékenységet folytató vállalkozások, amelyek a módosított összefonódás nélkül »valószínűleg szoros versenyhelyzetet [teremtettek volna], hogy megszerezhessek a kartonpiac egyes részeit« [...], a szóban forgó összefonódás következtében [megváltoztatták volna] magatartásukat. Abban az esetben, ha [megszűnt volna] a Sidel által gyakorolt nyomás, a megtámadott határozatban egyáltalán nincs kifejtve, hogy ha a Sidel versenytársai az erőfölény sikeres kiterjesztése következtében nem szorulnának ki a piacról, a PET-berendezések piacain jelen lévő egyéb vállalkozások miért nem lennének képesek arra, hogy kihasználják a PET előnyeit a Tetra kartonpiaci ügyfeleivel szemben”¹²⁵.

meggyőződésre alapozta volna, hogy a PET költségei magasabbak, mint a kartoné, még az iii) alpontban sem, amelyben az egyetlen erre történő hivatkozás található. E pont figyelmes elolvasása után nyilvánvalóvá válik, hogy az Elsőfokú Bíróság egyszerűen a Bizottságnak arra a megállapítására utalt, amely szerint egyes ügyfelek egyébként is a PET-re álltak volna át, „akkor is, ha [ez] költségesebb vagy ha a karton ára változatlan marad”¹²⁶, logikusan arra következtetvéen ebből, hogy „a karton árának csökkenése nem [győzte volna meg] szükségszerűen ezeket az »árra nem érzékeny« ügyfeleket, hogy továbbra is kitartsanak a kartoncsomagolás mellett”.

160. Miután tisztáztuk, hogy az Elsőfokú Bíróság értékelését nem cáfolja meg az a téves meggyőződés, hogy a PET költségesebb, mint a karton, megjegyzem, hogy a Bizottságnak az ii) alpontra vonatkozó kifogása sem tűnik megalapozottnak, amely kifogással a Bizottság azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság hibát követett el, amikor nem vett tudomást arról, hogy a Tetra versenytársai a karton piacain a Tetra jelentős erőfölénye miatt úgymond a piac szélére szorultak.

159. Le kell szögeznünk, hogy ezekkel a megállapításokkal az Elsőfokú Bíróság rávilágított a Bizottság érvelésének logikai hibáira anélkül, hogy véleményét arra a téves

161. E tekintetben elsősorban a Tetrával értek egyet abban, hogy ez a kifogás túlmutat

124 — 328. pont.

125 — Uo.

126 — Az idézet a határozat 397. pontjából származik, amelyben pontosításra kerül, hogy a Bizottság által lefolytatott piackutatás során megkérdezett vállalkozások közül jó néhányan „világosan jelezték, hogy már áttértek a kartonról a PET-re, vagy már tervbe vették ezt a PET magasabb költségei, illetve a karton árváltozása elmaradásának lehetőségére ellenére is.”.

azon, amit a Bizottság bizonyítani akart volna. Ha elméletileg meg is lehetne állapítani, hogy erőfölényének következtében a Tetra „versenytársaitól [...] jelentősen független magatartást” tanúsíthatott volna a kartonpiacokon¹²⁷, és a versenytársai reakciójától való félelem nélkül felemelhette volna tehát az árakat, nehéz azt megmagyarázni, hogy az összefonódás nélkül — miután a kartonpiacon úgyszólván erőfölénnyel rendelkezett — a Tetra miért nem tehetette volna ugyanezt, és miért kellett volna félnie a kizárólag csak a szomszédos piacokon tevékenységet folytató azon szereplők (mint a Sidel) által támasztott közvetett versenyhelyzettől, amelyek csak egy, a karton „gyenge helyettesítőjének” tartott anyaggal való csomagolásra alkalmas berendezéseket állítanak elő.

162. Megjegyzem továbbá, hogy a Bizottság fellebbezésében állítottakkal szemben az Elsőfokú Bíróság nemcsak a Tetra kartonpiacon található versenytársait vette figyelembe, hanem a „PET piacain már aktív” versenytársait is. Az Elsőfokú Bíróság tehát azokra a szereplőkre utalt, akik a karton árának emelkedéséből a PET piacain is haszonra tettek volna szert, és akik mindkét csomagolóanyag-piacon való jelenlétük következtében erősebb versenyhelyzetet tud-

tak volna előidézni, arra is tekintettel, hogy „az új egységtől eltérően [ezek] nem [lettek volna alávetve] semmilyen, a kartont és az SBM-berendezéseket együttesen érintő kínálatra vonatkozó korlátozásnak”¹²⁸.

163. Továbbra is a közvetett versenyhelyzet PET-ből eredő korlátozódásának a karton árára gyakorolt hatásainál maradván, végső soron nem hiszem, hogy megalapozott a Bizottságnak az a kifogása, amellyel azt vitatja, hogy Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe, hogy a PET piacainak legfontosabb szereplője megszerzése következtében a Tetra szabadabban emelhette volna a karton árát, amennyiben tudatában lett volna, hogy a Sidelen keresztül visszaszerezhetné volna ügyfeleinek nagy részét, akik az említett okból a PET-re álltak át.

164. Ahogyan a Tetra helyesen hangsúlyozta, nem lehet az Elsőfokú Bíróság szemére vetni azt, hogy nem vette figyelembe ezt az aspektust, tekintve, hogy a megtámadott határozatban az nem került kifejtésre. Mindenesetre megjegyzem, hogy a Tetra ügyfeleinek a kartonról a PET-re való átváltása a Sidel megszerzése után sem lett volna gazdasági szempontból közömbös az új egység számára. Egyértelmű ugyanis, hogy a Tetrának az általa uralt piacokon és azon

127 — Lásd a Hoffmann-La Roche kontra Bizottság ítélet (hivatkozás fent) 38. pontját.

128 — 330. pont.

piacokon való biztos ügyfélvesztését, ahol jelentős haszonra tett szert, csak részben kompenzálja annak reménye, hogy ezen ügyfeleket vissza lehet hódítani olyan fejlődésük teljében lévő és élénk verseny jellemezte piacokon, mint a PET piaci¹²⁹.

tőek, én is úgy vélem, hogy a Bizottság olyan ténybeli kérdéseket feszeget, amelyek megoldása nem tartozik a Bíróság hatáskörébe (lásd a fenti 59–61. pontot).

167. A fenti megállapítások összessége alapján úgy vélem, hogy a fellebbezés negyedik jogalapját el kell utasítani.

165. Rátérve a közvetett versenyhelyzet PET-ből eredő korlátozódásának az innovációra gyakorolt hatásaira, megjegyzem, hogy a Tetra ügyfeleinek lehetséges reakcióinak túlértékelésére vonatkozó kifogást vissza kell utasítani, *mutatis mutandis*, ugyanazon okokból, mint az ezzel analóg, a karton árára gyakorolt hatásokra vonatkozó kifogás esetében (lásd a fenti 161. és 162. pontot).

A Tetrának az SBM-gépek területén kialakuló erőfölényére vonatkozó jogalapról

166. A Bizottságnak azt a jogalapját illetően, amellyel azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem vette kellőképpen figyelembe a PET növekedéséből eredő innovációs kényszert, és hogy tévesen ítélte meg, hogy a Tetra által újabban bevezetett innovációk nem a PET-ből eredő nyomásnak köszönhe-

168. Fellebbezésének utolsó jogalapjával a Bizottság az Elsőfokú Bíróság azon következtetését vitatja, amely szerint „a megtámadott határozat nem bizonyította megfelelően azt a tényt, hogy az új egység 2005-ig erőfölényt szerezhetett [volna] a kis- és nagyteljesítményű [SBM]-gépek piacán, tehát e piacok tekintetében fennálltak a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében előírt feltételek”¹³⁰.

169. Az alábbiakban röviden megvizsgálom a Bizottság tömören megfogalmazott kifogásait, amelyek az Elsőfokú Bíróság által a

129 — Világos, hogy mindez (legalábbis részben) másképpen történt volna, ha az új egységnek sikerült volna a karton terén a Tetra erőfölényére támaszkodnia azért, hogy a kartonról a PET-re áttérni szándékozó ügyfeleit a Sidel felé irányítsa, és így módon sikerült volna erőfölényre szert tennie a PET minden vagy legalább bizonyos számú piacán. Tekintve azonban, hogy a Bizottság e tekintetben végzett értékeléseit az Elsőfokú Bíróság elvetette, ezt a forgatókönyvet nem lehet figyelembe venni.

130 — 307. pont

mindkét SBM-géptípus (kis- és nagyteljesítményű) piacát érintően állítólagosan elkövetett hibákra vonatkoznak, majd azt vizsgálom, hogy a ténylegesen elkövetett hibák olyan jellegűek-e, hogy megcáfolják az Elsőfokú Bíróság következtetéseit.

a) A Bizottság által megfogalmazott kifogások

170. A kisteljesítményű SBM-gépek piacára vonatkozó kifogással kezdve a Bizottság elsősorban azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság a Sidel által az 1998–2000 közötti időszakban birtokolt piaci részesedésre (kevesebb, mint 40%) hivatkozott, és nem vette figyelembe, hogy a határozat szerint ez a részesedés 2001-ben 40 és 50% közötti értékre emelkedett¹³¹.

171. Úgy vélem, ahogyan azt a Tetra is hangsúlyozta, hogy az Elsőfokú Bíróság joggal vehette figyelembe a 1998-2000

közötti időszakot, miután maga a Bizottság is lényegében erre hivatkozott. A határozat Bizottság által hivatkozott pontjában (ahogyan egy, az Elsőfokú Bíróság által is idézett pontban¹³²) a Sidel, a Tetra és főbb versenytársaik által a „1998–2000 közötti időszakban” birtokolt piaci részesedések szerepeltek, míg a Sidel és a Tetra 2001. évi részesedése csak lábjegyzetben volt megtalálható (és ezek nem kerültek összehasonlításra a főbb versenytársak adott időszakra vonatkozó részesedéseivel).

172. Hasonlóképpen megalapozatlannak tűnik a következő kifogás is, amellyel a Bizottság az Elsőfokú Bíróságnak azt a megállapítását vitatja, „hogy a Tetra kilépésével [az alacsony teljesítményű SBM-gépek piacáról] az új egység helyzete lényegében változatlan [maradt volna] a Sidel [által az adott pillanatban elfoglalt helyzethez viszonyítva]”¹³³, tekintet nélkül a Sidel pozíciójának azonnali megerősödésére, amely a határozatban megjelölt tényezőkből következik (a Tetra gazdasági-pénzügyi ereje, a vállalkozás jó hírneve az aszeptikus csomagolás terén, az „úttörő” előnye a kartonról a PET-re áttérni szándékozó ügyfelek tekintetében, valamint a karton területén fennálló erőfölénye)¹³⁴.

131 — Úgy tűnik, a Bizottság a megtámadott ítélet 272. pontjára hivatkozik, amelyben pontosításra kerül, „hogy a Bizottság elismerte, hogy a Sidel »piaci részesedése a teljesítményt és az EGT-n belül 2000-ben eladott egységeket tekintve [30-40%]« a kisteljesítményű SBM-gépek piacán (a megtámadott határozat 233. pontja)”. Az Elsőfokú Bíróság által elkövetett hiba bizonyítására a Bizottság ellenben a határozat 266. pontjára hivatkozik. Tekintve, hogy titokvédelmi okokból a határozat Hivatalos Lapban megjelent változata nem tartalmazta a pontos adatokat, hanem csak egy tájékoztató jellegű „ollót”, a jelen indítványban is célszerű ezt követni.

132 — Lásd az előző lábjegyzetet.

133 — A megtámadott ítélet 280. pontja.

134 — E tekintetben a Bizottság a határozat 376-387. pontjára hivatkozik.

173. Egyetérttek a Tetrával, hogy ezek a tényezők a határozatban általánosságban kerültek említésre (a vállalkozás által javasolt kötelezettségvállalásokra történő utalás nélkül) azért, hogy egyértelművé váljék az új egység vezető szerepe és globális ereje, amit az összes érintett piacon való jelenléte is táplál, nem pedig azért, hogy kiderüljön a Sidel erőfölényének sajátos és azonnali megerősödése a kisteljesítményű SBM-gépek piacán. A körülményeket tekintve úgy vélem, hogy az Elsőfokú Bíróság jogosan állapíthatta meg, hogy a Tetra e piacról történő kilépése után az új egység helyzete a Sidel helyzetéhez viszonyítva lényegében változatlan maradt volna.

174. Végül, nem hiszem, hogy elfogadható lenne az Elsőfokú Bíróság azon megállapítására vonatkozó kifogás, amely szerint a „megtámadott határozat nem tartalmaz[ott] a kisteljesítményű SBM-gépek jelenlegi és jövőbeli alkalmazására vonatkozó megfelelő elemzést”¹³⁵.

175. Ezzel a kifogással a Bizottság elsősorban azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság véleményét két irreleváns tényre alapozta: egyfelől a nem „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló kisteljesítményű SBM-gépek fontosságára, ami irreleváns lenne, ha elfogadásra kerülne az SBM-gépek piacainak

a Bizottság által javasolt szegmentációja; másfelől pedig azoknak az ügyfeleknek az arányára, akik az „érzékeny” termékek csomagolására kis- vagy nagyteljesítményű SBM-gépeket választottak¹³⁶, amely arány szintén irreleváns lenne annak értékelése tekintetében, hogy a Tetra mennyire lenne képes kantonpiaci erőfölényére támaszkodva a kisteljesítményű SBM-gépek piacán is erőfölényt szerezni.

176. Az első felvetés tekintetében nem nehéz megállapítani, hogy az a Bizottságnak az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépek sajátos piacának elkülönítésére vonatkozó értékelése elutasításra került (lásd a fenti 145. pontot). A második felvetés vonatkozásában megjegyzem, hogy egyáltalán nem tűnik egyértelműnek, hogy azon ügyfelek választása, akik az „érzékeny” termékeket PET-be szándékozták csomagolni, irreleváns lett volna a kisteljesítményű SBM-gépek piaca fejlődésének, valamint annak értékelése szempontjából, hogy az új egységnek milyen lehetősége lett volna az erőfölény megszerzésére. Általánosabban fogalmazva, nem értem, hogyan lehet az Elsőfokú Bíróság

136 — E tekintetben a Bizottság különösen az Elsőfokú Bíróságnak arra a megállapítására hivatkozik, amely szerint „az érzékeny termékek csomagolására használt SBM-gépek jelentős százalékos aránya minden valószínűséggel a kisteljesítményű gépekre is [vonatkozott volna]” (az ítélet 279. pontja).

terhére róni annak vizsgálatát, vajon a Bizottságnak az erőfölény megszerzésére vonatkozó értékelése az érintett piac dinamikájának gondos és elmélyült elemzésén alapult-e.

177. A nagyteljesítményű SBM-gépek piacára vonatkozó kifogást illetően rögtön meg kell jegyezni, hogy a 173. pontban leírt okokból megítélésem szerint, *mutatis mutandis*, el kell utasítani azt a kifogást, amellyel a Bizottság azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe a Sidel erőfölényének a 172. pontban megjelölt tényezőkből fakadó azonnali megerősödését¹³⁷.

178. Részben megalapozottnak tűnik ellenben az Elsőfokú Bíróságnak azon megállapítására vonatkozó kifogás, amely szerint „az úttörő” előnye [amelyet a Tetra élvez a kartonról a PET-re átállni szándékozó ügyfelekkel tekintetében], túl [lett] értékelve”¹³⁸.

179. Úgy vélem, hogy a folyékony tejtermékek csomagolását illetően a Bizottság jogosan

állapítja meg, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a PET növekedésének előrejelzésére vonatkozó értékelése hibás (lásd a fenti 103. pontot), különösen a PET és a HDPE viszonyát illetően (lásd a fenti 98. pontot). A megtámadott ítéletből ugyanis az következik, hogy az érintett termékek csomagolása tekintetében az Elsőfokú Bíróság „túlértékeltek” tekintette az „úttörő” előnyét, lényegében: i) mert a „PET alkalmazása terén előre látható növekedés mértéke a Tetra [...] ügyfelei között az aszeptikus karton piacán nem [volt] jelentős”¹³⁹; és ii) mert, „ami különösen a friss tejet illeti, a megtámadott határozat nem fejtette ki megfelelően a HDPE és a PET közötti viszonyt”¹⁴⁰.

180. Nem hiszem ugyanakkor, hogy a Bizottság kifogása elfogadható abban a részében, amelyben az „úttörő” előnyének értékelését támadja az üvegről a PET-re átállni szándékozó ügyfelek vonatkozásában, azt vitatván, hogy az Elsőfokú Bíróság: i) nem vette figyelembe azt a tény, hogy az ügyfelek, akik italaikat üvegbe csomagolták, csak ritkán alkalmazták kizárólag ezt az anyagot; ii) eltorzította a tényeket, amikor ezen ügyfelek vonatkozásában azt állította, hogy a Tetrának

137 — E tekintetben a Bizottság különösen arra a megállapításra hivatkozik, amely szerint „A Tetra [a nagyteljesítményű SBM-gépek] piacát illetően semmit nem [importált volna] az új egységbe” (az ítélet 284. pontja).

138 — 288. pont.

139 — 288. pont.

140 — 289. pont. A HDPE és a PET viszonyának vonatkozásában az Elsőfokú Bíróság különösen úgy ítéli meg, hogy „legalább ugyanannyira valószínű lenne, hogy a Tetra ügyfelei, akik frissej-termelésük egy része tekintetében a műanyagra [szereztek volna] áttérni, inkább a HDPE-t [választották volna] a PET-tel szemben” (uo).

az „üveg- és a PET-csomagolás piacán egyaránt tevékenységet folytató” versenytársai, mint a SIG, a Krones és a KHS, „kihasználhatták [volna] az „úttörő” előnyét”¹⁴¹.

lettek volna képesek az új egység által keltett esetleges erőfölény kiterjesztése gyakorlatának”¹⁴³; másfelől pedig azt, hogy „a Bizottság hibát követ[ett] el, amikor alulértékelt a SIG jelenlegi helyzetét a nagyteljesítményű gépek piacán, és jelentéktelennek tekintette az új egység egyéb fő versenytársai — különösen a SIPA és a Krones — e piacon elfoglalt helyzetének kérdését”¹⁴⁴.

181. Egyetérttek a Tetrával, hogy a Bizottság ezen érvelését vissza kell utasítani, mert olyan elemeken alapul, amelyek nem szerepelnek a megtámadott határozatban¹⁴² (lásd a fenti 106. pontot), és egyébként is, különösen az ii) alpont vonatkozásában olyan ténybeli kérdések merülnek fel, amelyek megoldása nem tartozik a Bíróság hatáskörébe (lásd a fenti 59–61. pontot).

183. Nem hiszem ugyanis, amint azt a Bizottság állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság eltorzította volna a határozat tartalmát (első-sorban tagadván azt, hogy a határozat tartalmazta a Sidelnek az SBM-gépek piacain a versenytársakhoz viszonyított helyzetére vonatkozó elemzést)¹⁴⁵, vagy a Bizottság álláspontját sajátjával helyettesítette.

182. Megalapozatlannak tűnik továbbá a Bizottságnak az a kifogása, amellyel azt vitatja, hogy az Elsőfokú Bíróság megállapította egyfelől, hogy „a megtámadott határozatban részletesebben kellett volna megvizsgálni, hogy a versenytársak mennyire

184. Az Elsőfokú Bíróság egyszerűen csak azt állapította meg, hogy — figyelembe véve a piaci részesedéseknek azt a jelentős és vitathatatlan emelkedését, amelyet a Sidel ezen három versenytársa (a SIG, a SIPA és a Krones) ért el az utóbbi években, és tekintetbe véve a Tetra által a közigazgatási eljárás során pontosan megfogalmazott észrevételeket — a Bizottságnak nem kellett volna a határozatban szereplő általános jellegű meg-

141 — 290. pont.

142 — A Bizottság csak az i) alpont vonatkozásában próbálja meg állítását a határozattal alátámasztani (14. és 335. pont). Nem bizonyítván azonban azt a határozatban állított tényt, hogy az ügyfelek, akik italaikat üvegbe csomagolták, csak ritkán alkalmazták kizárólag ezt az anyagot, a Bizottság olyan részleteket idéz, amelyek általánosságban megállapítják, hogy „az italgyártó cégek egyre inkább többféle anyagot használnak termékeik csomagolásához”, de példaként csak a Coca-Cola került említésre, amely ital „üveg- vagy PET-palackokban és alumíniumdobozokban is hozzáférhető” (14. pont).

143 — 294. pont.

144 — 297. pont.

145 — E tekintetben a Bizottság különösen a határozat 232–248., 293–300., 303–310. és 369–387. pontjára utal.

állapításokra szorítkoznia, hanem alaposabban meg kellett volna vizsgálnia e három vállalkozás versenyteljesítményét és reakcióképességét. Az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy a határozat csak a SIG vonatkozásában tartalmazott bizonyos egyedi értékelést (véleményem szerint ez lényegében nem vitatható), és egyébként is úgy ítélte meg, hogy ezek az értékelések nem adnak megfelelő választ a Tetra által pontosan és helytállóan megfogalmazott kérdésekre¹⁴⁶. Erre figyelemmel kell tehát olvasni azt a megállapítást, amely szerint e három vállalkozás helyzetét a Bizottság „alulértékeltte”, illetve „jelentéktelennek tekintette” abban az értelemben tehát, hogy a Bizottság e vállalkozások helyzetének vizsgálatát nem végezte olyan figyelmesen, ahogyan azt az ügy körülményei indokolták volna.

185. Ezenfelül annyit tennék hozzá, amennyiben a Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság eltorzította a tényeket a Sidel versenytársai által élvezett előnyök értékelésében, hogy a jelen kifogás olyan ténybeli kérdéseket vet fel, amelyek megoldása nem tartozik a Bíróság hatáskörébe. (lásd a fenti 59–61. pontot).

186. Megalapozottnak tűnik ellenben az utolsó, a „feldolgozóknak” az „erőfölény kiterjesztésével” szemben kifejtett ellenállásának lehetőségére vonatkozó kifogás,

amelyben a Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem indokolta megfelelően megállapításait, nem válaszolt a határozatban kifejtett érvekre, és a Bizottság álláspontját jogellenesen sajátjával helyettesítette.

187. Egyetértek a Bizottsággal, hogy az Elsőfokú Bíróság nem fejtette ki megfelelően, hogy melyek azok a hibák, bizonyításbeli hiányosságok vagy logikai hibák, amelyeket megítélése szerint kétségesse teszik a Bizottság következtetését, amely szerint a „feldolgozók” „bizonyos mértékben függtek” a Sideltől, illetve az „egyesülésből létrejövő egységtől is függtek volna”¹⁴⁷. A Bizottság e következtetés levonására irányuló átfogó elemzésének értékelése nélkül¹⁴⁸ az Elsőfokú Bíróság valóban csak annak megállapítására szorítkozott: i) hogy, „tekintetbe véve a [már meglévő] versenyhelyzet mértékét, a nagyteljesítményű SBM-gépek piacán lévő is beleértve, az a következtetés, amely szerint a feldolgozók a Sideltől függ[tek], nem meggyőző”; ii) hogy, „abban az esetben, ha az új egység által kínált eladási feltételek kevésbé vonzóak [lettek volna], a feldolgozóknak továbbra is lehetőségük lett [volna], hogy ezeket a gépeket a Sidel versenytársaitól szerezzék be”¹⁴⁹.

147 — 310. pont.

148 — Lásd a határozat 303–310. pontját.

149 — Az ítélet 305. pontja. Jelen ügy szempontjából nem tűnik különösen lényegesnek az az utólagos megállapítás, hogy „a SIG és az Elopak kartoncsomagoló-berendezéseket is ajánlhattak [volna] [a „feldolgozóknak”], abból a feltételéből kiindulva, hogy ügyfelek [...] PET- és kartoncsomagoló-gépek együttes szállítását [szerették volna]”, tekintve, hogy a Bizottság a „feldolgozóknak” a Sideltől vagy az új egységtől való függését nem kötötte a PET- és kartoncsomagoló-gépek együttes szállításának szükségességéhez.

146 — Lásd különösen a megítámodott ítélet 295. pontjában megfogalmazott észrevételeket.

188. Ha helyesen értem, az Elsőfokú Bíróság tehát nem tartotta „meggyőzőnek” a Bizottságnak a „feldolgozók” függő helyzetére vonatkozó következtetéseit csak azon ténynél fogva, hogy ezeket a gépeket a Sidel versenytársaitól is beszerezhatték volna. Így azonban az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe, hogy bár azt maga a Bizottság is elismerte, hogy a „feldolgozók” „új berendezéseik beszerzése, valamint az előformák tervezése és bevizsgálása céljából más, automatikus fűvágép-forgalmazókhoz is fordulhattak volna”, ennek ellenére azonban — piacelemzése alapján — úgy vélte, hogy az „átalakítás költségei és a már beszerzett Sidel gépek használatának állandó szükségessége [fenn tartották volna] a feldolgozók Sidel-től való jelenlegi függőségét”¹⁵⁰.

támadott ítélet megsértette az indoklási kötelezettséget.

b) Az Elsőfokú Bíróság következtetésében megállapított hibák következményei

190. A fentiek alapján megítélésem szerint megalapozottnak kell tartani: i) az „úttörő” előnyére vonatkozó kifogást a folyékony tejtermékek csomagolása tekintetében (lásd a fenti 178. és 179. pontot); ii) a „feldolgozóknak” az „erőfölény kiterjesztésével” szembeni ellenállásának lehetőségére vonatkozó kifogást (lásd a fenti 186. pontot).

189. Egyértelműnek tűnik tehát számomra, hogy ha az Elsőfokú Bíróság találhatott is hibákat, bizonyításbeli hiányosságokat vagy logikai hibákat a Bizottság érvelésében, megfelelő indoklás nélkül nem utasíthatta volna el ez utóbbi következtetését. Megjegyzem továbbá, hogy a Tetra arra irányuló érvelése, hogy megindokolja az Elsőfokú Bíróságnak a „feldolgozók” cselekvési lehetőségére vonatkozó megállapítását, megalapozottságuktól függetlenül nem orvosolhatják, hogy a meg-

191. Úgy vélem azonban, hogy az Elsőfokú Bíróságnak e kifogásokban feltárt hibái nem cáfolják meg azt a következtetését, amely szerint „a megtámadott határozat nem bizonyította megfelelően azt a tényt, hogy az új egység 2005-ig erőfölényt szerezhet[ett volna] a kis- és nagyteljesítményű SBM-gépek piacain, tehát azt, hogy e piacok tekintetében fennálltak a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti feltételek”¹⁵¹.

150 — A határozat 310. pontja.

151 — 307. pont.

192. Megítélésem szerint ezt a következtetést kétségtávolan indokolja a határozat számos hibája, amelyeket az Elsőfokú Bíróság tárt fel e tekintetben a jelen ügyben meg nem támadott, vagy ezen indítványokban alaptalannak ítélt kifogásokkal támadott értékeléseivel. Ahelyett, hogy hosszasan időznénk e pontnál, és felvázolnánk a kérdéses hibák hosszú listáját, csak annak megállapítására szorítkozom, hogy a jelen jogalap keretében sikertelenül megtámadott értékelésekkel feltárt hibákon túl a következő hibákra is figyelemmel kell lenni: i) nem került megállapításra, hogy meghatározott magatartások jogellenessége és a Tetra által javasolt kötelezettségvállalások az „erőfőlény kiterjesztésével” szemben visszatartó erőt jelenthetnek (a fellebbezés második jogalapjában sikertelenül megtámadott értékelésben feltárt hiba); ii) nem történt meg az „érzékeny” termékek csomagolására szolgáló SBM-gépek egyedi piacainak elkülönítése (a fellebbezés harmadik jogalapjában sikertelenül megtámadott értékelésben feltárt hiba).

193. Az elmondottakból tehát az következik, hogy a 190. pontban említett két kifogás elfogadása önmagában nem cáfolja meg az Elsőfokú Bíróságnak a kis- és nagyteljesítmé-

nyű SBM-gépek piacain létrejövő erőfőlényre vonatkozó következtetését.

A fellebbezés sikerére vonatkozó összegző megállapítások

194. A fenti megállapítások összessége alapján meg kell állapítanom, hogy bár a Bizottság által megfogalmazott kifogások közül egyesek megalapozottnak bizonyultak, mégsem elégségesek ahhoz, hogy megcáfolják az Elsőfokú Bíróságnak a Tetra kartonpiacokon való erőfőlényének megerősödésére, valamint a kis- és nagyteljesítményű SBM-gépek piacain létrejövő erőfőlényre vonatkozó következtetéseit.

195. E helyütt kell emlékeztetnem arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint „ha az Elsőfokú Bíróság valamely ítéletének indoklása sérti a közösségi jogot, de ha ugyanezen ítélet rendelkező része egyéb jogi okokból megalapozottnak tekinthető, az ítélet ellen benyújtott fellebbezést el kell utasítani”¹⁵².

152 — A Bíróság C-312/00. P. sz., Bizottság kontra Camar et Tico ügyben 2002. december 10-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-11355. o.) 57. pontja. Ugyanebben az értelemben lásd még a C-30/91. P. sz., Lestelle kontra Bizottság ügyben 1992. június 9-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-3755. o.) 28. pontját; a C-320/92. P. sz., Finsider kontra Bizottság ügyben 1994. december 15-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-5697. o.) 37. pontját és a C-210/98. P. sz., Salzgitler kontra Bizottság ügyben 2000. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-5843. o.) 58. pontját is.

196. Tekintettel arra, hogy a megtámadott ítéletnek a határozat megsemmisítésére vonatkozó része számtalan egyéb olyan jogi ok által megalapozott, amelyek az Elsőfokú Bíróságnak a Tetra kartonpiacokon való erőfölényének megerősödésére, valamint a kis- és nagyteljesítményű SBM-gépek piacain létrejövő erőfölényre vonatkozó következtetéseit támasztják alá, úgy vélem, hogy a Bizottság fellebbezését el kell utasítani.

A költségekről

197. Az eljárási szabályzat 69. cikkének (2) §-a értelmében és tekintettel a fellebbezés elutasítására vonatkozó következtetésemre, úgy vélem, hogy a Bizottságot kell kötelezni a költségek viselésére.

IV — Végekvetkeztetések

198. A fenti megállapítások alapján azt indítványozom, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.